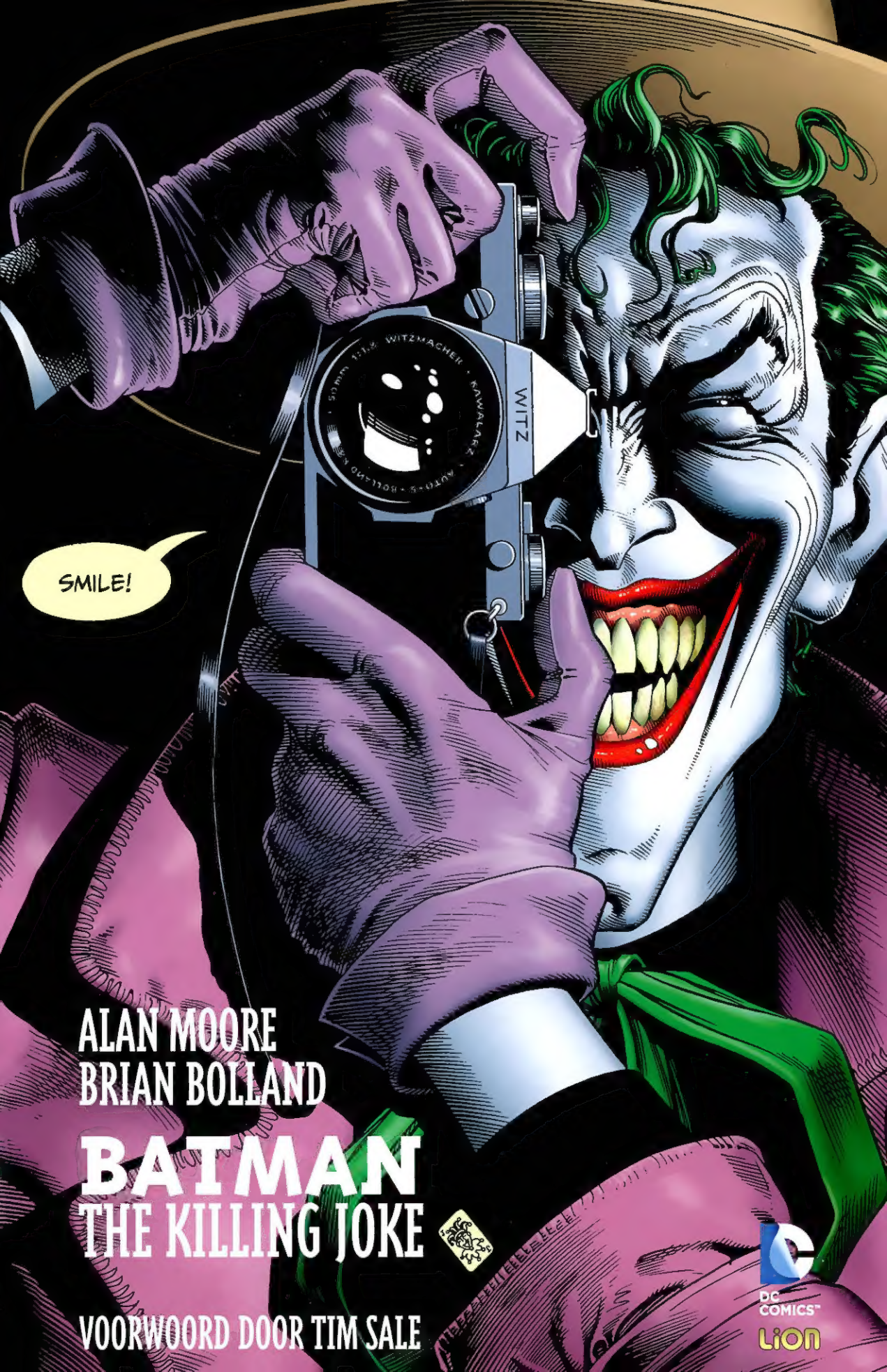
SMILE!
WITZ
WITZMACHER
ALAN MOORE
BRIAN BOLLAND
BATMAN
THE KILLING JOKE
VOORWOORD DOOR TIM SALE
DC COMICS
LION

ABSOLUTE BATMAN THE KILLING JOKE

Originally published by DC Comics in the U.S. as Batman: The Killing Joke, Batman Black and White 4 (1988, 1996). Original U.S. editors: Denny O'Neil, Mark Chiarello.

Copyright © 1988, 1996, 2013 DC Comics. All Rights Reserved. All characters, their distinctive likenesses and related elements featured in this publication are trademarks of DC Comics. The stories, characters and incidents featured in this publication are entirely fictional.

Published by RW Uitgeverij under License from DC Comics. Any inquiries should be addressed to DC Comics c/o RW Uitgeverij.

www.rwuitgeverij.nl

Printed in Italy.

ABSOLUTE BATMAN THE KILLING JOKE

Alan Moore Tekst Brian Bolland Tekeningen & kleur Olav Beemer Vertaling

Voorwoord door Tim Sale Nawoord door Brian Bolland

Batman bedacht door Bob Kane

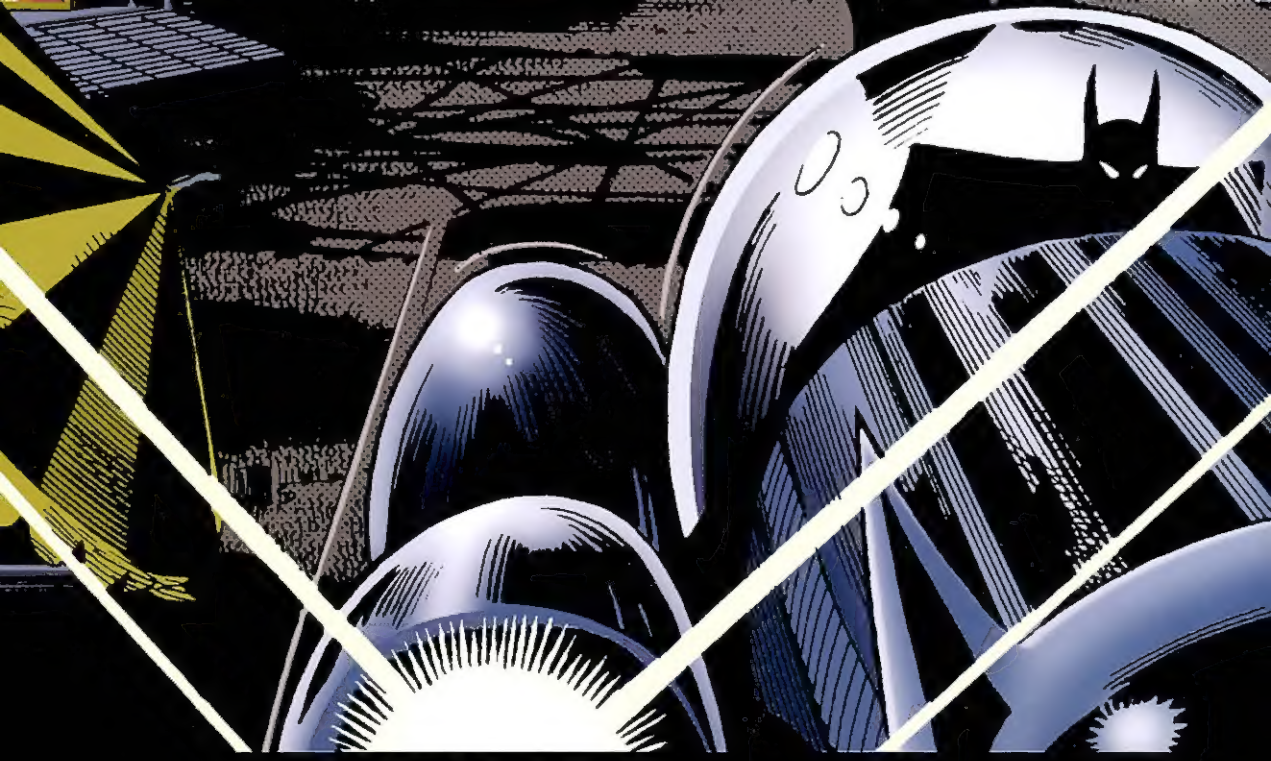

VOORWOORD

Man, is dit niet geweldig?

Voor iedereen die halverwege de jaren tachtig werkzaam was in de mainstream comics, of die toen net als ik met zijn neus tegen het raam geplakt zat, betekende het enorme succes van achtereenvolgens *Dark Knight Returns*, *Watchmen*, *Batman: Year One* en *Batman: The Killing Joke* een nieuwe impuls. Het ging hier, even los van *Watchmen*, om personages die al decennia lang bestonden en hoewel in die periode door allerlei verschillende getalenteerde schrijvers en tekenaars goed werk was verricht, voelde alles toch ineens weer fris en nieuw. Frank Miller en een handjevol gestoorde Britten, onder wie Alan Moore, Brian Bolland, John Higgins, Richard Starkings en Dave Gibbons, zagen nieuwe mogelijkheden. Ze hadden revolutionaire ideeën over het vertellen en vooral het presenteren van verhalen.

Batman: The Killing Joke is het enige van de hierboven genoemde verhalen dat niet eerder al in een andere vorm is uitgegeven en pas later is gebundeld tot een 'graphic novel'. *The Killing Joke* was een verhaal van zesenveertig pagina's, maar het werk was van zo'n hoog niveau en het boek werd ook nog op zo'n mooie manier uitgegeven dat het boven zichzelf uitsteeg. Het was niet zomaar een goed avontuur van Batman, het was iets compleet anders. Toen besefte ik dat nog niet, maar nu wel.

Dat is wat stripmakers van uitzonderlijke klasse kunnen: oude ideeën nieuw leven inblazen.

En weer spannend maken. Laten we ook dat vooral niet vergeten.

Ik heb me laten vertellen dat *Batman: The Killing Joke* is ontstaan toen Moore en Bolland samen een verhaal hadden bedacht voor een special over Batman en Judge Dredd. Toen dat project uiteindelijk niet doorging, vroeg Moore aan Bolland of hij misschien nog iets anders wilde doen. Waarop Bolland zei: 'De Joker, alsjeblieft.'

Typisch een beleefde Brit, hè? En zo werd een klassieker geboren.

Moore staat bekend om zijn nauwkeurig opgezette en altijd tot in de kleinste details uitgeschreven scenario's. Het zijn scenario's die van de tekenaar net zo veel inzet en toewijding vragen en Moore vond in Bolland iemand die minstens zo getalenteerd, fanatiek, zorgvuldig en expressief was als hij. Ze kunnen allebei het alledaagse weergeven, zonder dat het ooit alledaags *overkomt*. En dan ineens zetten ze de boel op zijn kop met een wending die zo daverend is dat je eigenlijk pas dan beseft hoe jij, als lezer, met opzet in slaap bent gesust zodat alles nog harder aankomt.

De onthulling van de Joker op pagina 11, de tragische gebeurtenis op pagina 18, de tweede onthulling op pagina 37; alles is zo opgezet en uitgewerkt dat het je direct naar de keel grijpt en je dan nog een keer naar de keel grijpt als je later terugbladert en ontdekt dat de makers daar al vanaf het begin van het verhaal naartoe hebben gewerkt. Het is toch geweldig dat je wordt meegevoerd door een schrijver en een tekenaar die zo goed weten wat ze aan het doen zijn?

En de mop (vind je het ook niet geweldig dat het verhaal eindigt met een mop?) aan het eind?

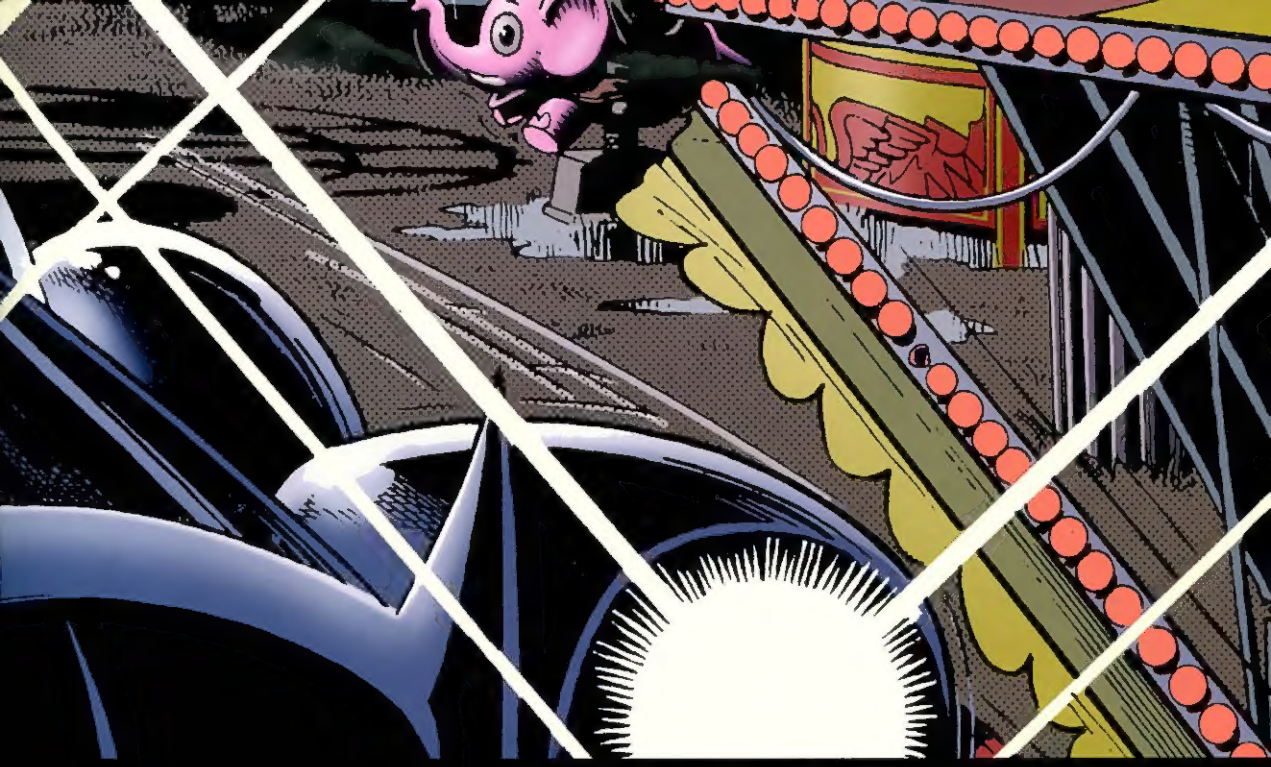

Het is een mop die grappig en gevat is, maar die vooral zo perfect past bij Batman en de Joker.

Wat je nu in je handen hebt, is trouwens niet het boek dat ik zelf in mijn kast heb staan. Dit is niet het boek dat mij en duizenden andere lezers in 1988 zo overdonderde. Dit boek is namelijk op één cruciaal punt anders: de inkleuring.

In deze nieuwe editie zie je het verhaal ingekleurd door de tekenaar zelf, op een manier zoals hij vindt dat het eruit moet zien. Als je de pagina's van toen en nu naast elkaar legt, is het echt een wereld van verschil.

Bollands kleuren zijn als altijd bedachtzaam en ingetogen. Ze zijn een lust voor het oog en sluiten nog net weer wat beter aan op het verhaal dan het uitmuntende werk dat John Higgins al leverde in 1988. Wie goed kijkt beseft hoeveel subtieler het kleurenpalet nu is in vergelijking met de warme kleuren van toen en hoeveel beter dat past bij de sombere toon van de vertelling. En waar Bolland een kleur uit de oorspronkelijke uitgave handhaaft omdat die inmiddels iconisch kan worden genoemd, zoals het geel van Barbara's blouse, zorgt dat voor zo'n sterk contrast met de koelere kleuren in de rest van de scène dat de blouse des te meer opvalt. Hierdoor heeft de tragische gebeurtenis nog meer impact.

Maar de grootste en spectaculairste verandering in deze opnieuw ingekleurde editie komt voor rekening van de flashbackscènes.

Bolland heeft alle kleuren verwijderd, maar in elke flashback vestigt hij de aandacht op een bepaald voorwerp, bijvoorbeeld een portie garnalen, waarvoor hij een telkens diepere kleur rood gebruikt. Dat gaat zo door (daar heb je dat gevoel weer dat alles vanaf het begin tot in de details is uitgewerkt door mensen die precies weten wat ze doen) tot de introductie van de Red Hood, een naam die voorkwam in het door bijna iedereen vergeten ontstaansverhaal van de Joker uit 1951, maar die hier centraal staat bij de transformatie van een mislukte komiek tot een geniaal gestoorde schurk.

Brrrrrr, ik krijg ineens kippenvel.

En ik ben vast niet de enige.

Man, is dit niet geweldig?

Tim Sale
Pasadena, Californië, 2008

Tim Sale woont in Zuid-Californië met zijn oude honden Hotspur en Shelby. Omdat hij is opgegroeid in Seattle vindt hij Californië nog steeds een beetje een vreemde stad, maar hij hoopt dat daar op een dag verandering in komt.

Tim is de tekenaar van Batman: Dark Victory, Catwoman: When In Rome, Batman: The Long Halloween *en vele andere titels.*

In 2006 werd hij de vaste tekenaar voor de schilderijen en illustraties van de televisieserie Heroes.

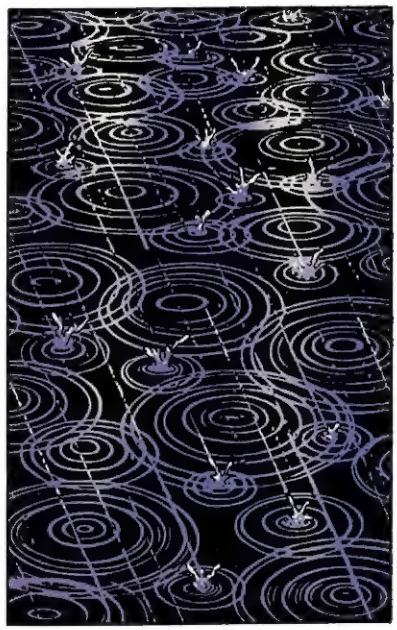
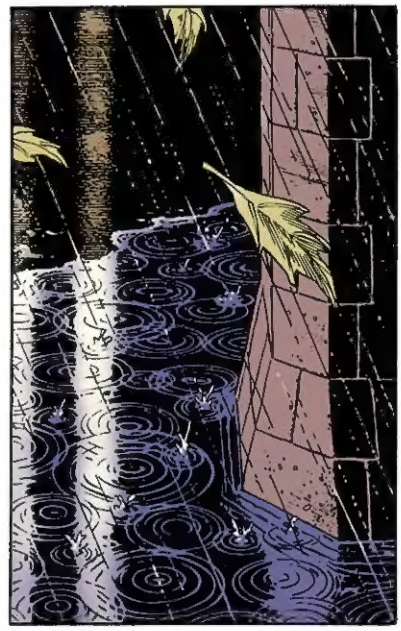

ARKHAM
ASYLUM
FOR THE
CRIMINALLY
INSANE
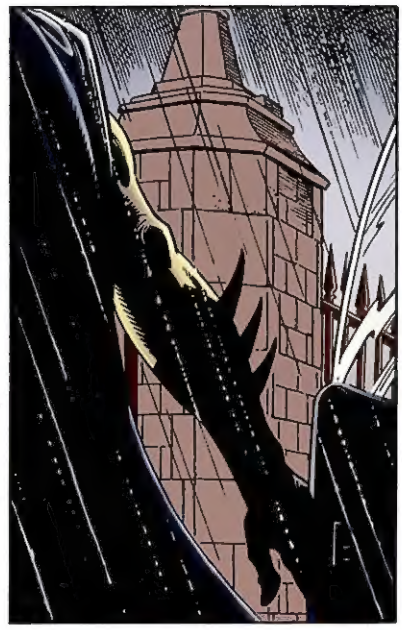

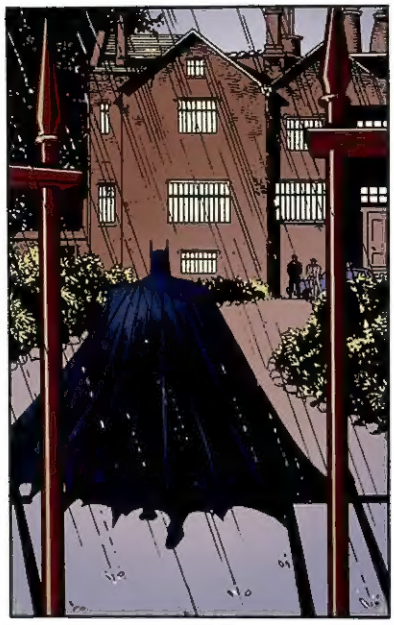

YOU DON'T HAVE TO BE CRAZY TO WORK HERE - BUT IT HELPS!

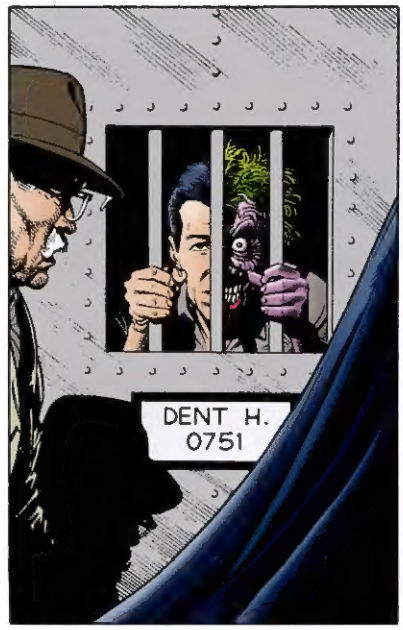
DENT H.
0751

NAME UNKNOWN
0801

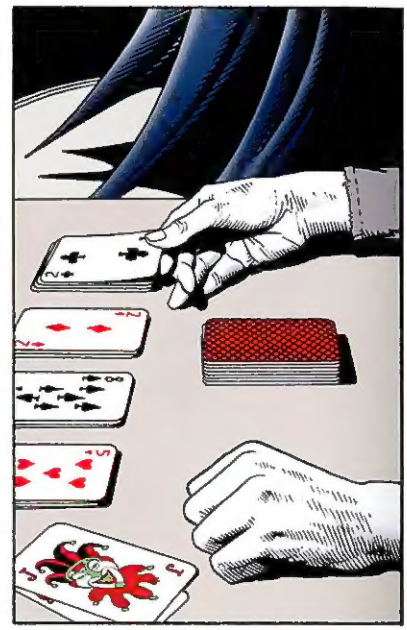

ER ZITTEN TWEE KERELS IN EEN GEKKENGESTICHT...
FNAP

HALLO.
IK WILDE MET JE PRATEN.

0801
FNAP

IK HEB DE LAATSTE TIJD *NAGEDACHT.* OVER JOU, OVER MIJ.
OVER WAAR HET VOOR ONS UITEINDELIJK OP ZAL UITDRAAIEN.
WE GAAN ELKAAR *AFMAKEN*, DENK JE OOK NIET?

FNAP

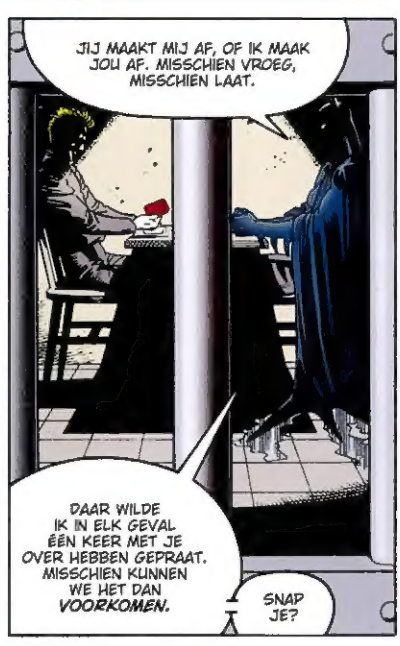
JIJ MAAKT MIJ AF, OF IK MAAK JOU AF. MISSCHIEN VROEG, MISSCHIEN LAAT.
DAAR WILDE IK IN ELK GEVAL ÉÉN KEER MET JE OVER HEBBEN GEPRAAT. MISSCHIEN KUNNEN WE HET DAN *VOORKOMEN.*
SNAP JE?

FNAP

LUISTER JE WEL NAAR ME? WE HEBBEN HET HIER OVER EEN KWESTIE VAN *LEVEN* EN *DOOD.*
MISSCHIEN *MIJN* DOOD...

...OF DIE VAN *JOU.*
IK ZOU NIET WETEN WAAROM ONZE RELATIE ZO FATAAL ZOU MOETEN ZIJN. IK WIL JE BLOED NIET AAN MIJN...
0801

...HANDEN...

H-HE...

HÉ! HOU OP! RAAK ME NIET AAN! IK HEB OOK RECHTEN!
JE MAG ME NIET ZOMAAR..

...AANRA-KEN...

WAARRRRR IS HIJ?
AAAAAAAA! O, GOD, NEE...

BESEF JE WEL WAT JE HEBT GEDAAN? WAT JE HEBT AANGERICHT? WAAR IS HIJ?
EEEEEEEEGH!
HAAL HEM VAN ME AF!
NAME
ALLEMACHTIG, HIJ IS DOORGESLAGEN! DOE DIE DEUR OPEN, MAN!

OKÉ, ZO IS HET WEL GENOEG!
JE WEET NET ZO GOED ALS IK DAT WE GEVANGENEN NIET MOGEN MISHANDELEN!
ALS JE HEM EEN HAAR OP ZIJN HOOFD KRENKT...

ALS U ZICH DAAR ZORGEN OM MAAKT, COMMISSARIS, DAN MAG U DIE HEBBEN. ZORG ER GOED VOOR.
EN JIJ, JAMMERENDE KLEINE SLIJMVLEK DIE JE BENT... IK VRAAG HET JE NOG PRECIES ÉÉN KEER BELEEFD...

'WAAR IS HIJ?'
AH! DAAR BENT U!
HEBT U AL EEN BEETJE ROND KUNNEN KIJKEN? IS HET TERREIN HIER ONGEVEER WAAR U NAAR OP ZOEK BENT?
ACH, HET IS SMAKELOOS, LELIJK EN HET WORDT DOOR ZWERVERS ALS TOILET GEBRUIKT.
EN DE ATTRACTIES ZIJN IN ZO'N SLECHTE STAAT DAT ZE BIJNA INSTORTEN. KLEINE ONSCHULDIGE KINDERTJES ZIJN HIER HUN LEVEN NIET ZEKER.
O. DUS U VINDT HET NIKS?
PAY IN THE CAR
VINDT HET NIKS?
IK BEN ER GEK OP!
ECHT WAAR? U WILT HET ECHT KOPEN? EN DE PRIJS DIE IK ERVOOR VRAAG IS NIET TE HOOG?
TE HOOG? LUISTER EENS, BESTE MAN. IK ZOU HIER EEN MOORD VOOR DOEN...
2-HEADED BABY
...EN TROUWENS, GELD IS NIET ECHT EEN PROBLEEM.
SEE THE FAT LADY
GALS, BE GLAD IT AIN'T YOU
NIET MEER, IN ELK GEVAL.

NOU?
HOE GING HET? HOE VONDEN ZE JE OPTREDEN?

ACH, EH, ZE... ZE ZOUDEN ME MISSCHIEN NOG BELLEN.
IK WEET HET NIET. IK, IK WERD NERVEUS EN VERPRUTSTE DE CLOU.
O.

HOE BEDOEL JE DAT NOU WEER?
IK... IK BEDOELDE ER NIKS MEE...
DAT DEED JE WEL! ZOALS JE HET ZEI: 'O.' DAT TOONTJE.

JEZUS, IK ZEI ALLEEN MAAR...
JE ZÉI: 'O'. ALS IN: 'O, DUS JE BENT NIET AANGENOMEN?' ALS IN: 'O, EN HET ETEN VOOR DE BABY DAN?'
DENK JE DAT IK ME DAAR GEEN ZORGEN OM MAAK?

DENK JE SOMS DAT HET ME NIKS KAN SCHELEN? DAT HET ALLEMAAL ÉÉN GROTE GRAP IS?
JEZUS, IK MOET DAAR MAAR STAAN. IK MOET DAAR STAAN EN NIEMAND DIE OM ME LACHT EN JIJ... JIJ DENKT DAT IK...

O, GOD.
O, SCHATJE...
O, GOD. HET SPIJT ME...

IK WIL HET NIET OP JOU AFREAGEREN. JE HEBT HET AL ZUH-ZWAAR GENOEG, GETROUWD ZIJN MET ZO'N LOSER ALS IK.
DAT MOET JE NIET...
HET IS WAAR. IK KAN NIET VOOR JE ZORGEN. O, JEANNIE... WAT MOETEN WE NOU DOEN?

HET KOMT WEL GOED.
DE KLEINE KOMT PAS OVER DRIE MAANDEN. EN IK DENK OOK WEL DAT MEVROUW BURKISS NIET ZO'N HAAST HEEFT MET DE HUUR. ZE HEEFT MET ME TE DOEN.
MIJ HAAT ZE.

ZE STAAT ALTIJD IN DE GANG ALS IK DE TRAP OPLOOP EN DAN KIJKT ZE ME BOOS AAN.
DIT HUIS STINKT NAAR KATTENPIS EN OUDE WIJVEN.
WE MOETEN HIER GEWOON ECHT WEG VOOR DE BABY KOMT...

IK HEB ALLEEN MAAR WAT GELD NODIG VOOR EEN HUISJE IN EEN FATSOENLIJKE BUURT.
DE MEIDEN OP DE HOEK VAN DE STRAAT VERDIENEN DAT IN ÉÉN WEEKEND ZONDER DAT ZE GRAPPEN MOETEN VERTELLEN.
HA, HA, HA, HA!

MAAK JE GEEN ZORGEN, SCHATJE. HET KOMT GOED. IK HOU TOCH NOG STEEDS VAN JE? WERK OF GEEN WERK, JE BENT GOED TUSSEN DE LAKENS...
...EN JE MAAKT ME ALTIJD AAN HET LACHEN.

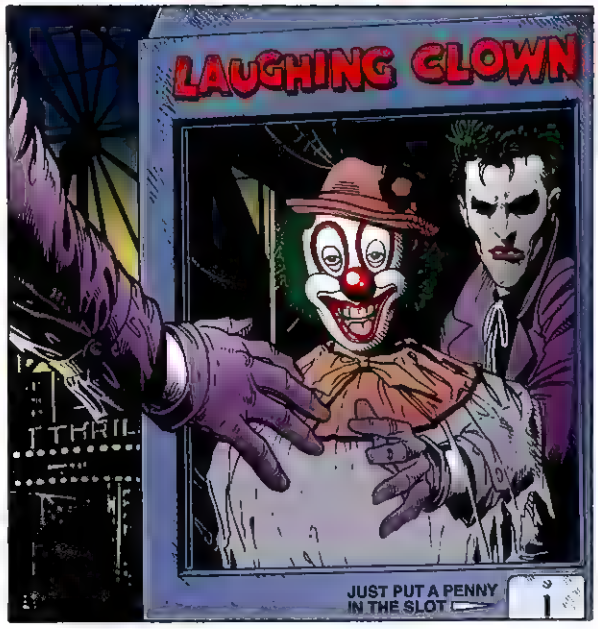
LAUGHING CLOWN
JUST PUT A PENNY IN THE SLOT

IK BEN ERVAN OVERTUIGD DAT U GEEN SPIJT KRIJGT VAN UW AANKOOP. ZO VERVALLEN IS HET HIER ALLEMAAL NIET. SOMMIGE ATTRACTIES DOEN HET NOG BEST...
ECHT WAAR, U KUNT HIER ZO EEN MOORDKERMIS VAN MAKEN.

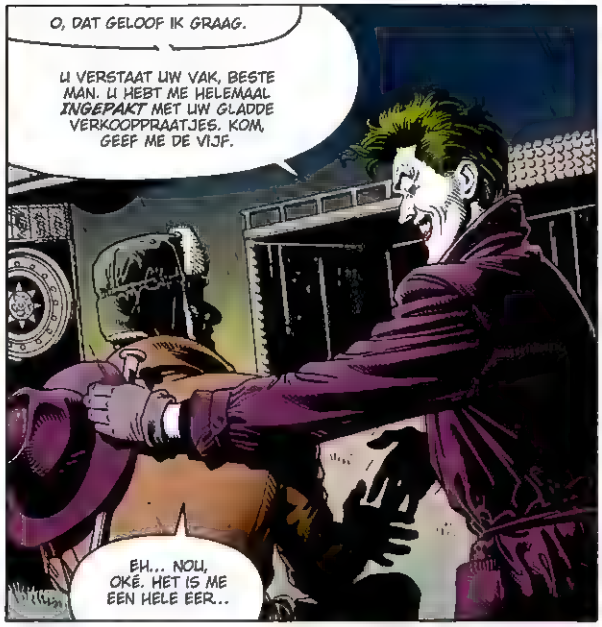
O, DAT GELOOF IK GRAAG.
U VERSTAAT UW VAK, BESTE MAN. U HEBT ME HELEMAAL INGEPAKT MET UW GLADDE VERKOOPPRAATJES. KOM, GEEF ME DE VIJF.
EH... NOU, OKÉ. HET IS ME EEN HELE EER...

DAT IS HET OOK.
OVERIGENS BETAAL IK U GEEN CENT. MIJN COLLEGA'S HEBBEN EEN UURTJE GELEDEN UW COMPAGNON ALLE BENODIGDE PAPIEREN LATEN ONDERTEKENEN.
HET HELE TERREIN IS AL VAN MIJ.
KUNT U DAAR MEE LEVEN, DENKT U?

AH, DAT KUNT U, IK ZIE HET AL. MOOI ZO.
U ZULT SPRAKELOOS ZIJN ALS U ZIET WAT IK ALLEMAAL MET DEZE KERMIS VAN PLAN BEN. DAT GARANDEER IK U. SPRAKELOOS!
EN TUSSEN TWEE HAAKJES, DAT IS EEN LEVENSLANGE GARANTIE...

NOU, IK GA. IK MOET NOG ALLERLEI APPARATEN HUREN, WERKNEMERS ZOEKEN DIE BIJ DE CULTUUR VAN DE ONDERNEMING PASSEN...
...EN DAN MOET IK NATUURLIJK OOK NOG MIJN TOPATTRACTIE VASTLEGGEN.
BLIJF GERUST EVEN EEN TIJDJE RONDHANGEN.

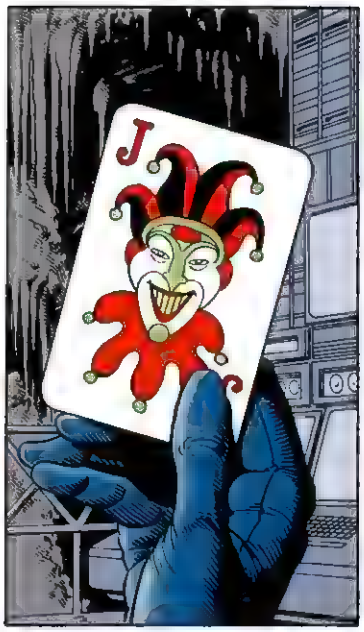
J

J
FNAP

LIBE

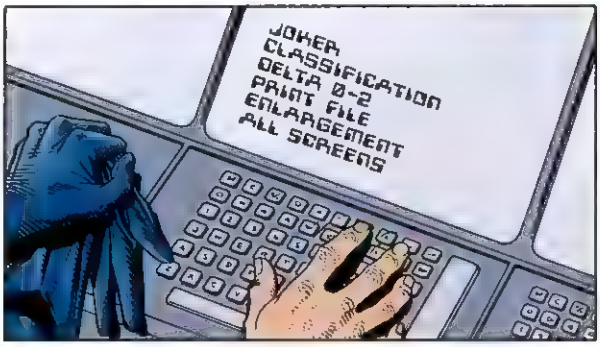
JOKER
CLASSIFICATION
DELTA 0-2
PRINT FILE
ENLARGEMENT
ALL SCREENS

UNKNOWN
NAME:
UNKNOWN
AGE:
UNKNOWN
RELATIVES:
UNKNOWN

UNK

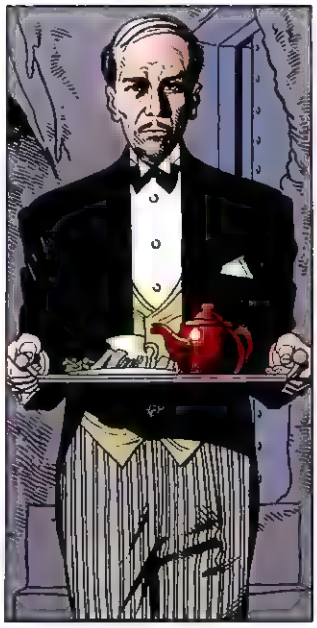

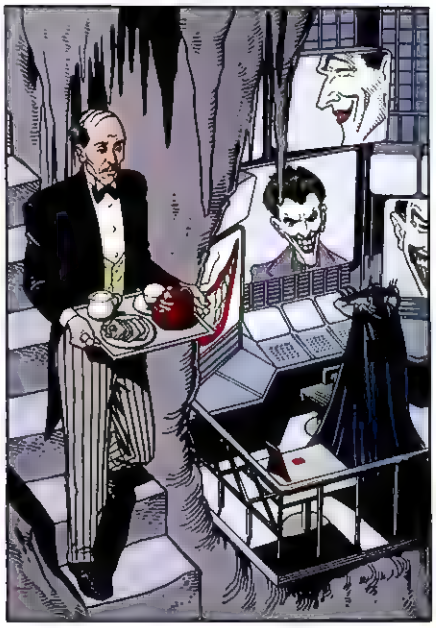

UNKNOWN

EEN PAAR VERSNAPERINGEN, MENEER.
MENEER BRUCE?
KAN IK U MISSCHIEN NOG ERGENS ANDERS MEE VAN DIENST ZIJN?

NEE, DANK JE.
IK WIL ERACHTER KOMEN WAT HIJ VAN *PLAN* IS, MAAR DAT IS BIJNA *ONMOGELIJK*.
IK *KEN* HEM NIET, ALFRED.
NA AL DIE JAREN WEET IK NOG STEEDS NET ZO WEINIG OVER HEM ALS HIJ OVER MIJ.

HOE KUNNEN TWEE MENSEN DIE ELKAAR NIET KENNEN ELKAAR *ZO* HATEN?

IK HAAT DIT.
ALS WE HEM OPSLUITEN DENK IK ALTIJD: 'GOD, LAAT HEM DAAR BLIJVEN.' EN ALS HIJ DAN WEER ONTSNAPT MOETEN WE MAAR HOPEN DAT HIJ NIKS AL TE ERGS DOET.
GOTHAM EXAMINER
ASYLUM SECURITY UPROAR
MANIAC ESCAPES AGAIN
CRIMEFIGHTER UNAVAILABLE FOR COMMENT
VICKI VALE EXCLUSIVE
DAT HAAT IK.

LAAT DAT WERK NOU EENS ZITTEN, PAP. ONTSPAN JE. HIER, IK HEB WARME CHOCOLADEMELK GEMAAKT.
DANK JE, LIEVERD. ZET MAAR NEER. IK MOET EERST NOG EVEN DIT KNIPSEL INPLAKKEN.
ALBUM

JE WAS DAT PLAKBOEK OVER CATWOMAN TOCH KWIJT? IK HEB HEM GEVONDEN. HET LAG ACHTER DE LINNENKAST.
JE MOET ME MAAR EENS EEN FATSOENLIJK OPBERGSYSTEEM LATEN BEDENKEN, ZOALS WE DAT IN DE BIBLIOTHEEK HADDEN.
HMM.

URRGH. JE GEBRUIKT VEEL TE VEEL LIJM! HET KOMT ONDER HET KNIPSEL VANDAAN. STRAKS KRIJG JE HET NOG OP JE BROEK...
BARBARA, JE BENT NET ZO PIETLUTTIG ALS JE MOEDER VROEGER...
WAS DAT DE DEURBEL?

JA, DAT ZAL COLLEEN VAN DE OVERKANT ZIJN. WE GAAN VANAVOND SAMEN NAAR YOGA.
KOM OP, PAP... BEZOEK! DOE JE PLAKBOEKEN MAAR WEG.
BAT-GARBED VIGILANTE CRITICALLY INJURES MURDERER
DISFIGURED HOMICIDAL MANIAC IN HOSPITAL
HEH. MOET JE DEZE ZIEN. HUN EERSTE ONTMOETING. WELK JAAR WAS DAT?

IK WEET NOG WEL DAT JE ME OVER ZIJN WITTE GEZICHT EN ZIJN GROENE HAAR VERTELDE TOEN IK KLEIN WAS. IK VOND HET DOODENG.
IK DACHT DAT JE HET INTERESSANT VOND...
JA, NOU... IK HAD OOK INTERESSANTE NACHTMERRIES.

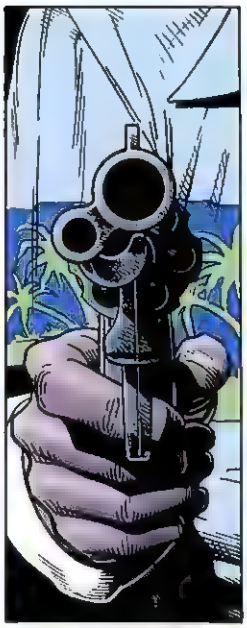
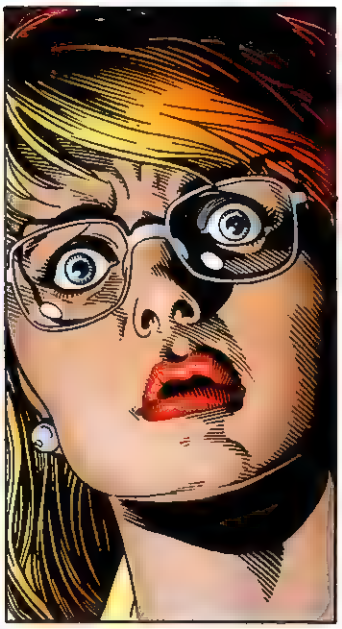

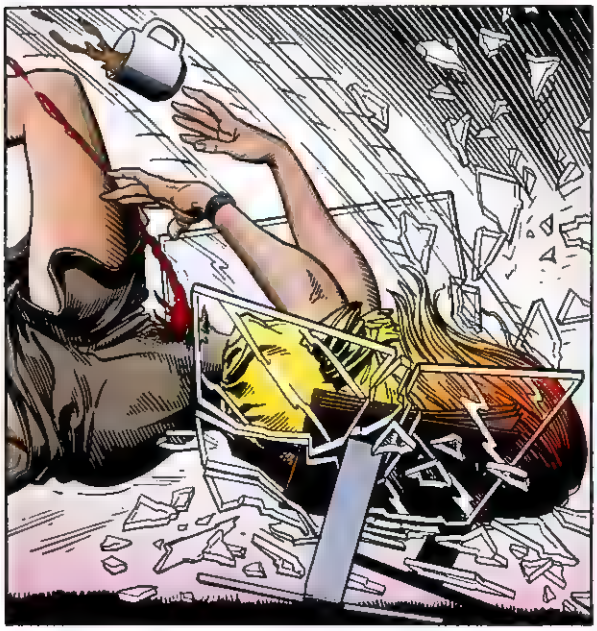
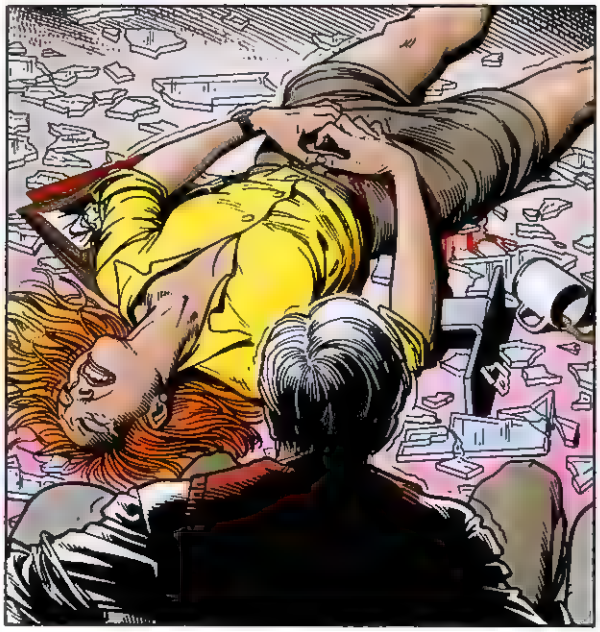

BABS?
MAAK JE NIET DRUK, HET ZIJN MAAR PSYCHISCHE KLACHTEN. DAT ZIE JE WEL VAKER BIJ VOORMALIGE BIBLIOTHECARESSEN. WEET JE WAT HET IS? ZE DENKT DAT ZE EEN SALONTAFELEDITIE IS...

HELAAS IS DIT EXEMPLAAR NIET BEPAALD IN PERFECTE STAAT.
KIJK, ER ZIT EEN BEHOORLIJK GAT IN DE OMSLAG EN VOLGENS MIJ IS DE RUG OOK BESCHADIGD.
PLAISANT FARCEUR
VUILE KLOOTZAK. MIJN DOCHTER! IK ZAL JE...

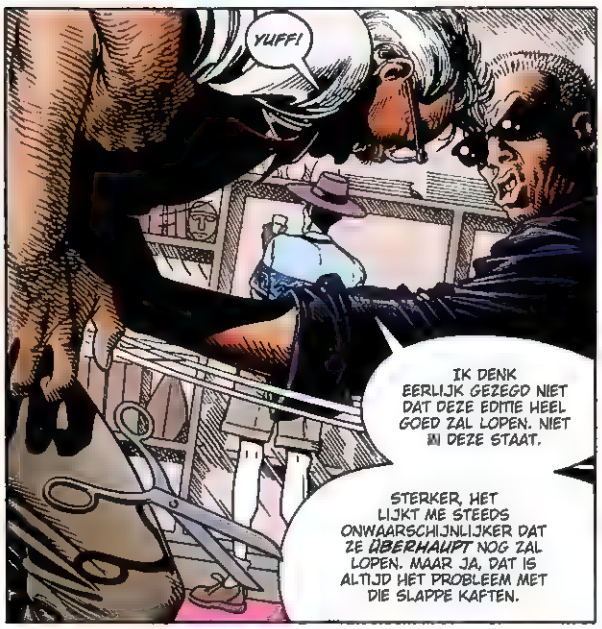
YUFF!
IK DENK EERLIJK GEZEGD NIET DAT DEZE EDITIE HEEL GOED ZAL LOPEN. NIET IN DEZE STAAT.
STERKER, HET LIJKT ME STEEDS ONWAARSCHIJNLIJKER DAT ZE ÜBERHAUPT NOG ZAL LOPEN. MAAR JA, DAT IS ALTIJD HET PROBLEEM MET DIE SLAPPE KAFTEN.

GOD, WAT ZIJN DISCUSSIES OVER BOEKEN TOCH SAAI. ALS JE KLAAR BENT MET DIE OUWE, WEET JE WAAR HIJ NAARTOE MOET.
EN DOE ALSJEBLIEFT VOORZICHTIG! HIJ IS IMMERS ONZE GROTE STER.

AH, JUFFIE GORDON. WAT ZONDE TOCH DAT JE HET DEBUUT VAN JE VADER MOET MISSEN.
HET IS BIJ ONS SPIJTIG GENOEG SLECHT TOEGANKELIJK VOOR GEHANDICAPTEN.
MAAR GEEN ZORGEN, HOOR... IK MAAK TER HERINNERING WEL WAT LEUKE FOTO'S VAN JE.

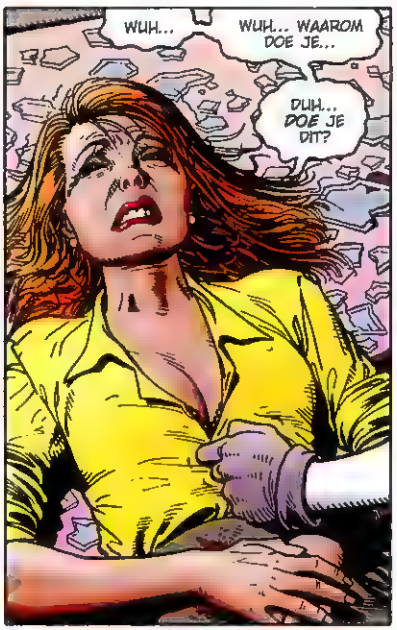
WUH...
WUH... WAAROM DOE JE...
DUH... DOE JE DIT?

IK WIL WAT BEWIJZEN.
OP DE MISDAAD.

WEET JE... WEET JE, IK MOET MEZELF BEWIJZEN ALS ECHTGENOOT EN ALS VADER!
IK BEDOEL... NOU JA, IK ZOU ZOIETS NOOIT DOEN ALS HET NIET HEEL BELANGRIJK VOOR ME WAS.

KIJK, IK BEGON OOIT ALS LABORANT, OKÉ? DAT WAS EEN GOEDE BAAN. IK KREEG GOED BETAALD.
MAAR IK STAPTE OP OMDAT IK KOMIEK WILDE WORDEN. IK WIST ZO ZEKER DAT IK TALENT HAD.

HA. MOET JE ME NOU ZIEN ZITTEN. IK HAD BLIJKBAAR TOCH NIET GENOEG TALENT.
BEGRIJP JE? ALS IK GEWOON DEZE GROTE SLAG KAN SLAAN...
JEZUS, MAN. NIET ZO HARD.

SORRY, HOOR. HET SPIJT ME. NORMAAL DRINK IK NIET OVERDAG...
MAAR WEET JE, ALS JULLIE ZEKER WETEN DAT HET GAAT LUKKEN EN DAT NIEMAND ERACHTER KOMT DAT IK MEEDEED...
SCRAT
GRIEP
MAAK JE NIET DIK, MAKKER. WIJ ZORGEN WEL VOOR JE.

LUISTER, MAN, WE WILLEN VIA DAT CHEMIEBEDRIJF WAAR JE HEBT GEWERKT INBREKEN BIJ DE SPEELKAARTENFABRIKANT ERNAAST.
WE KUNNEN JE ERVARING GOED GEBRUIKEN.
EN IK GARANDEER JE DAT NIEMAND JE OOIT MET DIE OVERVAL IN VERBAND ZAL BRENGEN...

...ALS JE STRAKS DIT AANTREKT.

IK? *DAT?*
MUH-MAAR DAAR ZITTEN GEEN OOGGATEN IN. ZO KAN IK NIKS *ZIEN.*
JAWEL, HOOR. KIJK MAAR. ER ZITTEN RODE, HALFDOORLATENDE SPIEGELLENZEN IN. SLIM BEDACHT, HÈ?
RISP
KLITCH
PLIC

IK WEET HET NIET. IS DAT NIET HET MASKER VAN DIE *RED HOOD* DIE VORIGE MAAND DIE IJSFABRIEK HEEFT OVERVALLEN?
DENK NOU NA. 'RED HOOD' *BESTAAT* NIET. ALLEEN EEN PAAR KERELS MET EEN *MASKER.*

ZO IS HET MAAR NET! HET MAAKT OOK NIET UIT *WIE* DIE KAP NOU DRAAGT. HET MEEST GEWAARDEERDE BENDELID KRIJGT HEM OP ZODAT HIJ, EH... *EXTRA ANONIEM* KAN BLIJVEN.
BILLY
PRECIES! HET MEEST GEWAARDEERDE BENDELID. EN DAT BEN *JIJ,* MAN.
hhech

AHHH, IK WEET HET NIET, HOOR. DAT CHEMIEBEDRIJF IS ZO DONKER EN LELIJK. DAAROM BEN IK ER TOEN OOK MEE GESTOPT.
MAAR JE ZEI DAT ZE DAAR NAUWELIJKS BEWAKING HEBBEN.
GLEC
GRIK
LUISTER, JE WIL JE KIND TOCH NIET IN *ARMOEDE* LATEN OPGROEIEN?

NEE. NEE, NATUURLIJK NIET. JE HEBT GELIJK.
VOOR DEZE *ENE* KEER, HÈ? DAN KAN IK WEG UIT DIE ACHTERBUURT EN EEN *NORMAAL* LEVEN OPBOUWEN...
ZO HOREN WE HET GRAAG! DUS... DEZE VRIJDAGAVOND OM ELF UUR?
GLEP
SMIC
LUP

OKÉ. JA, WAAROM NIET. *HA, HA!* VRIJDAG-AVOND DUS.
EN DAN BEN IK ZATERDAGOCHTEND *STEENRIJK.* IK KAN HET ME HAAST NIET VOORSTELLEN. MIJN LEVEN ZAL ECHT HELEMAAL *VERANDEREN!*
NIKS ZAL MEER ZIJN ZOALS VROEGER...
SNOP
SNOP
CHLOP

...HELEMAAL NOOIT MEER.
FLITCH

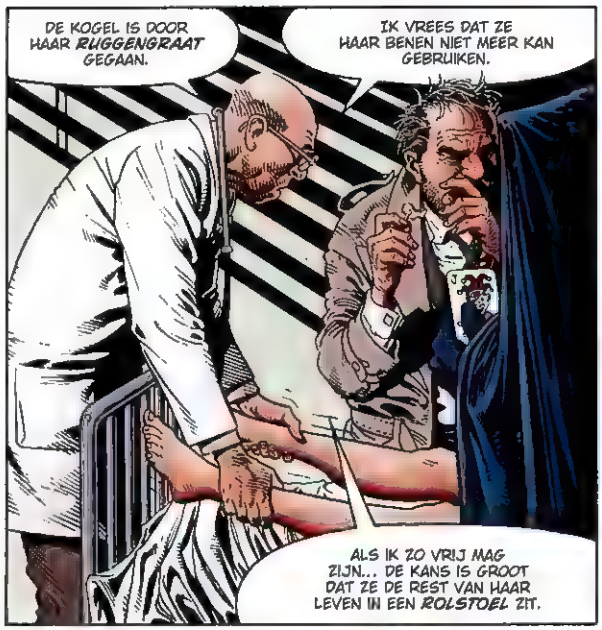
DE KOGEL IS DOOR HAAR RUGGENGRAAT GEGAAN.
IK VREES DAT ZE HAAR BENEN NIET MEER KAN GEBRUIKEN.
ALS IK ZO VRIJ MAG ZIJN... DE KANS IS GROOT DAT ZE DE REST VAN HAAR LEVEN IN EEN ROLSTOEL ZIT.

JUFFROUW GORDON IS GEVONDEN DOOR EEN MEISJE MET WIE ZE OP YOGA ZAT. ENE COLLEEN REECE.
ZE TROF HET, EH... SLACHTOFFER IN ONTKLEDE TOESTAND AAN, MAAR VERDER WAS HET HUIS LEEG. GEEN SPOOR VAN DE COMMISSARIS...
ONTKLEED?

HAD JE DAT NIET GEHOORD?
HIJ HEEFT HAAR UITGEKLEED NADAT HIJ HAAR HEEFT NEERGESCHOTEN. WE, EH...
NOU, WE HEBBEN OOK NOG EEN LENSDOP GEVONDEN DIE OP GEEN ENKELE CAMERA IN DAT HUIS PAST. WE DENKEN DAT, EH...

WE DENKEN DAT HIJ FOTO'S HEEFT GENOMEN.
VAN HAAR.
JEZUS, LUISTER, HET SPIJT ME ECHT. IK DACHT DAT JE HET AL WIST. HET IS NOGAL ZIEK, HE?

JA.
NOGAL ZIEK.
KAN JE ONS EVEN EEN MINUUTJE ALLEEN LATEN?

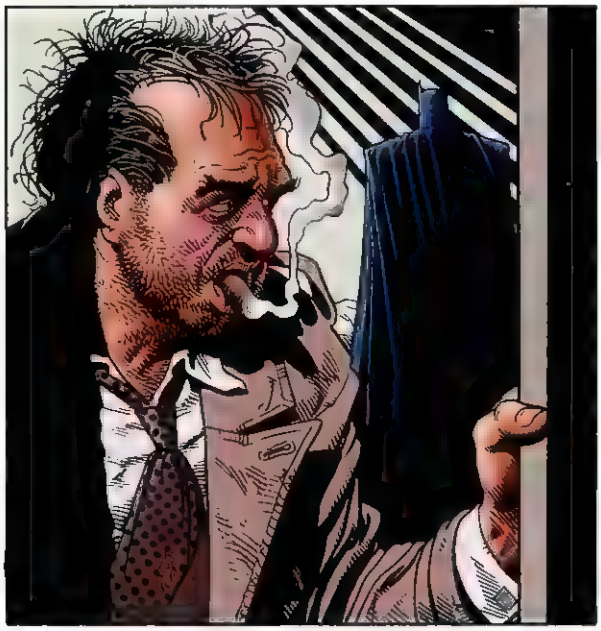

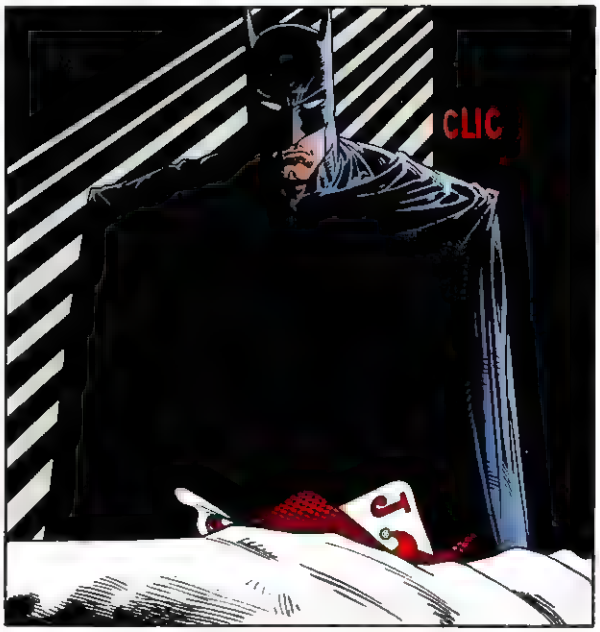
CLIC

BARBARA?

BARBARA, KAN JE ME HOREN?
IK BEN HET.
BRUCE.

BRUCE?

BRUCE... HIJ WAS HET... HIJ NAM PAP MEE...
O, GOD! GOD, IK WEET HET WEER! WAT HIJ ALLEMAAL DEED...
RUSTIG MAAR, BARBARA. ALLES IS IN ORDE...

NEE! NEE, DAT IS HET NIET! HIJ... HIJ GAAT DEZE KEER ECHT TOT HET UITERSTE...
IK ZAG HET AAN HEM.
JE HAD ZIJN OGEN MOETEN ZIEN.

HIJ ZEI DUH-DAT HIJ IETS WILDE BUH-BEWIJZEN... EN DAT PAP DE... GROTE STER WAS...
WUH-WAT GAAT HIJ MET HEM DOEN, BRUCE?

WAT IS HIJ MET MIJN VADER VAN PLAN?

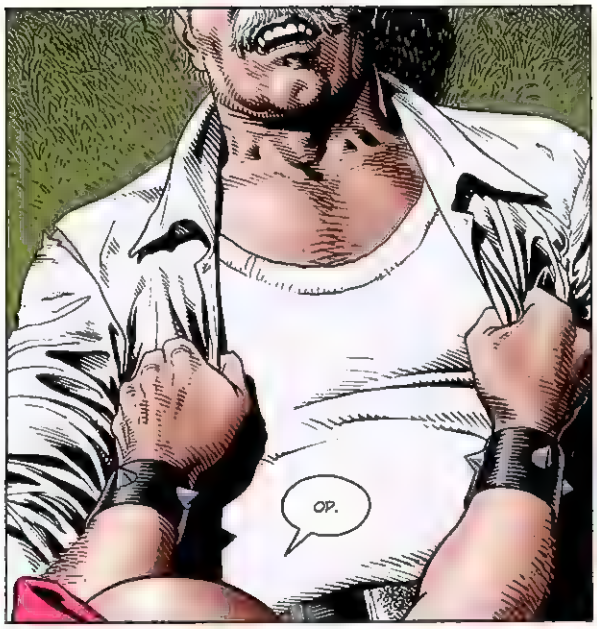
OP.

OP.
OP!
UNH?

WUH...
WACHT... WADIZDID...
WUH-WAT ZIJN JULLIE AAN HET DOEN? HÉ, LAAT DAT! HOU OP...

OAAAAAH!
FZZSP

OUHH...
O, NEE.
O, NEE. NIET DOEN. DOE NOU NIET...

IK LAAT ME NIET... HUH-HUKK!

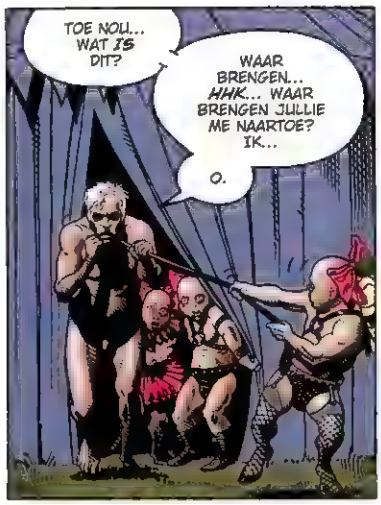
TOE NOU... WAT IS DIT?
WAAR BRENGEN... HHK... WAAR BRENGEN JULLIE ME NAARTOE? IK...
O.

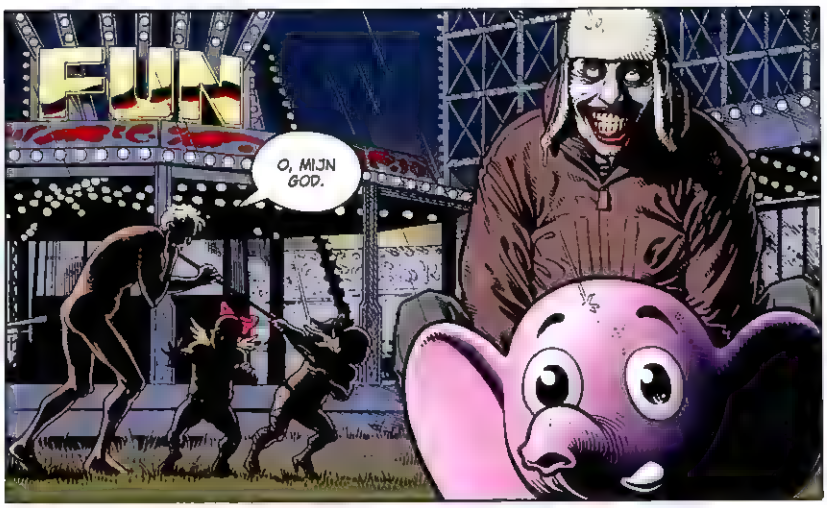
FUN
O, MIJN GOD.

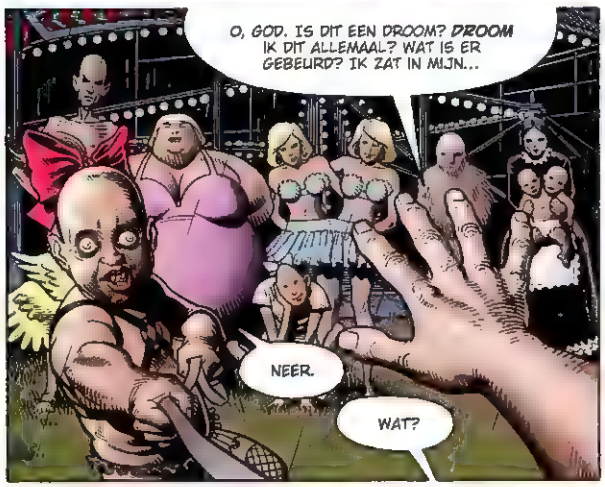
O, GOD. IS DIT EEN DROOM? DROOM IK DIT ALLEMAAL? WAT IS ER GEBEURD? IK ZAT IN MIJN...
NEER.
WAT?

NEER!
UHUUGH...

UUUUGH. ALSJEBLIEFT... KAN NIEMAND ME DAN VERTELLEN WAT IK HIER DOE...
DOEN?
JE DOET WAT ELK NORMAAL MENS ONDER DEZE VRESELIJKE OMSTANDIGHEDEN ZOU DOEN.

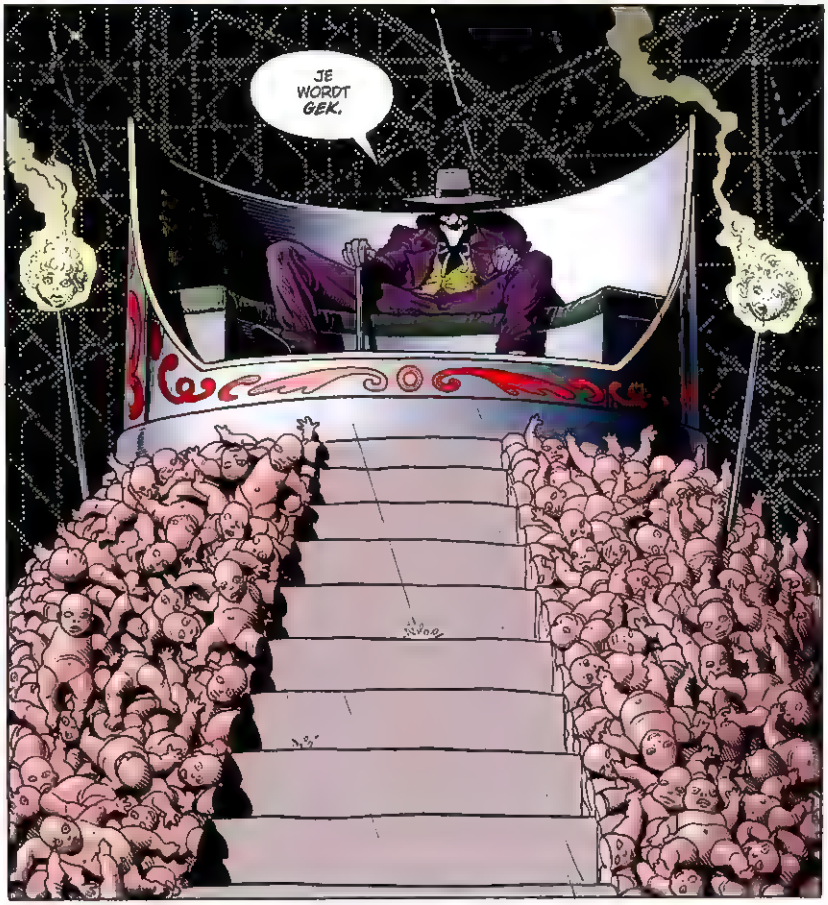
JE WORDT GEK.

JIJ.
O, NEE. IK...
IK HERINNER HET ME.

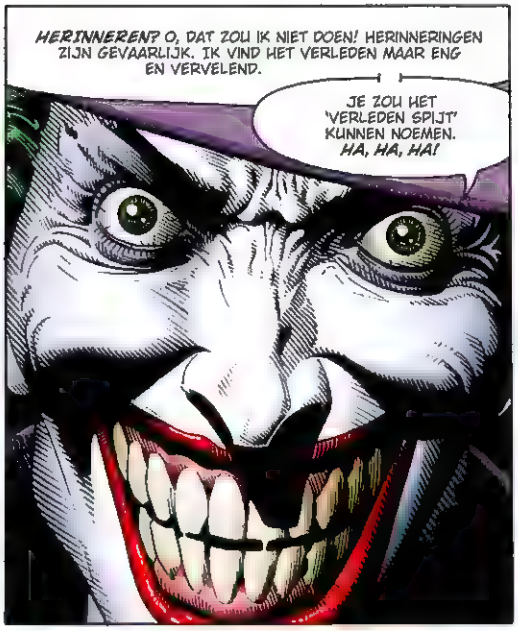
HERINNEREN? O, DAT ZOU IK NIET DOEN! HERINNERINGEN ZIJN GEVAARLIJK. IK VIND HET VERLEDEN MAAR ENG EN VERVELEND.
JE ZOU HET 'VERLEDEN SPIJT' KUNNEN NOEMEN. HA, HA, HA!

JE GEHEUGEN IS OOK ZO VERRADERLIJK. HET ENE MOMENT ZIT JE IN EEN ONTROERENDE ACHTBAAN VOL GEUREN UIT JE KINDERTIJD, DE NEONGLOED VAN JE PUBERTEIT EN AL DIE ANDERE SENTIMENTELE SUIKERSPINSELS...
...EN DAN NEEMT HET JE MEE NAAR EEN PLEK WAAR JE NIET WIL ZIJN...
HRRRK.

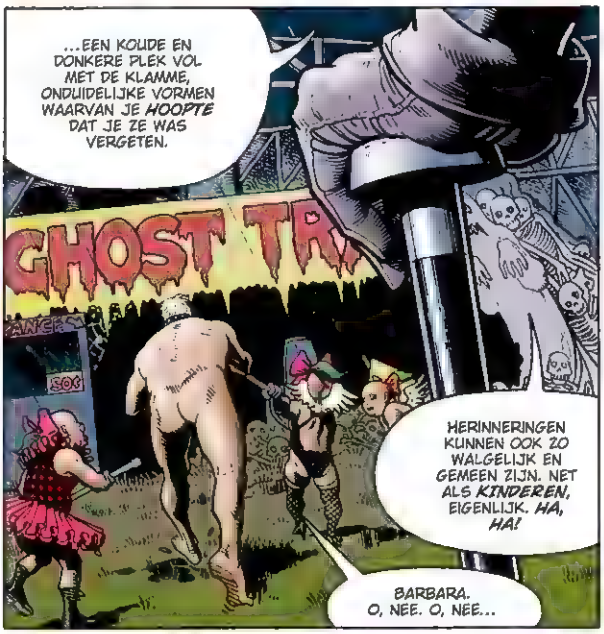
...EEN KOUDE EN DONKERE PLEK VOL MET DE KLAMME, ONDUIDELIJKE VORMEN WAARVAN JE HOOPTE DAT JE ZE WAS VERGETEN.
GHOST TR
HERINNERINGEN KUNNEN OOK ZO WALGELIJK EN GEMEEN ZIJN. NET ALS KINDEREN, EIGENLIJK. HA, HA!
BARBARA. O, NEE. O, NEE...

KUNNEN WE ZONDER HERINNERINGEN? ONS VERSTAND BEROUST EROP. ALS WE ZE NIET AANKUNNEN, ONTKENNEN WE HET BESTAAN DAARVAN!
MAAR WAAROM OOK NIET? NIEMAND VERPLICHT ONS TOCH OM LOGISCH NA TE DENKEN?
JE VERSTAND MAG JE BEST VERLIEZEN!

DUS ALS JE MERKT DAT DE TREIN VAN JE GEDACHTEN JE MEENEEMT NAAR DE PLEKKEN IN JE VERLEDEN WAAR HET GEGIL ONDRAGELIJK IS, BEDENK DAN DAT JE OOK ALTIJD NOG GEWOON KRANKZINNIG KAN WORDEN.
KRANKZINNIGHEID IS ALS EEN NOODUITGANG...

DAAR KAN JE DOOR ONTSNAPPEN EN DAN DE DEUR SLUITEN VOOR ALLE VRESELIJKE DINGEN DIE ZIJN GEBEURD. DIE KAN JE BUITENSLUITEN...
VOOR ALTIJD.

DUS ALLES IS GEREGELD VOOR VANAVOND? JE DOET NOG STEEDS MEE, ZOALS JE ZEI?
EH, JA, NATUURLIJK. IK ZOU GEK ZIJN ALS IK ME NOU NOG TERUGTROK.

HET ERGSTE WAS LIEGEN TEGEN JEANNIE, MAAR DAT IS NOU VOORBIJ. ZE... ZE DENKT DAT IK VANAVOND ERGENS MOET OPTREDEN...
EN IK ZIE GEEN REDEN WAAROM ZE IETS ANDERS ZOU MOETEN DENKEN.
PRECIES, MAN. ECHT GEEN ENKELE REDEN.

LUISTER, DRAAG VANAVOND EEN SMOKING MET EEN VLINDERSTRIK. DAT HOORT NOU EENMAAL BIJ DIE RED HOOD EN ZO.
TUURLIJK! JEANNIE VERWACHT OOK DAT IK ZOIETS DRAAG ALS IK NAAR DE NACHTCLUB GA. HET IS PERFECT!
EH, JOE...

PARDON, MENEER. WIJ ZIJN VAN DE POLITIE. KUNNEN WE EVEN ONDER VIER OGEN MET U PRATEN?
MET MIJ? MAAR... WAAROM? IK HEB NIKS... IK BEDOEL, EH...
HET DUURT MAAR HEEL EVEN, MENEER...

OKÉ, LUISTER EENS EVEN... WAT, WAT IS HIER NOU PRECIES HET PROBLEEM? IK...
HET SPIJT ME, MENEER, MAAR UW VROUW HEEFT VANOCHTEND EEN ONGELUK GEHAD BIJ HET UITPROBEREN EEN BABYFLESVERWARMER. DE VERWARMER VEROORZAAKTE KORTSLUITING EN, EH...
ZE IS DOOD. HET SPIJT ME, MENEER.

WAT?

SORRY DAT IK U HET OP DEZE MANIER MOET VERTELLEN. HET WAS EEN STOM ONGELUK. KANS VAN ÉÉN OP EEN MILJOEN. IN HET ZIEKENHUIS KUNNEN ZE ZEGGEN HOE HET PRECIES IS GEGAAN.
IS GEEN HAAST BIJ.
IK ZOU EERST NOG MAAR EEN BORREL NEMEN.

MIJN VROUW.
ZE IS DOOD. MIJN VROUW...
GOD, WAT ERG. DAT IS ECHT VRESELIJK. HET SPIJT ONS VOOR JE.
JA, MAN. HÉ, LUISTER, WE BEGRIJPEN HET WEL ALS JE EVEN ALLEEN WIL ZIJN. WE ZIEN JE HIER DAN VANAVOND WEL WEER, OKÉ?

VANAVOND?
MAAR... MAAR WAAROM ZOU IK VANAVOND NOG WAT DOEN? HET HEEFT GUH-GEEN ZIN MEER. MIJN JEANNIE... JEANNIE IS DOOD. JULLIE BEGRIJPEN HET NIET...
NEE, NEE, NEE. NEE, HET SPIJT ME VAN JE VROUW, MAAR VOLGENS MIJ BEGRIJP JIJ HET NIET.

WAT VANAVOND GEBEURT IS NIET ZOMAAR EVEN WAT. NIEMAND TREKT ZICH IN DIT STADIUM NOG ONGESTRAFT TERUG, MAKKER.
MAAR...
GEEN GEMAAR, MAN. JE KAN JE VROUW MORGEN EEN DURE BEGRAFENIS GEVEN, MAAR VANAVOND DOE JE MET ONS MEE. BEGREPEN?

JA.
JA, OKÉ. BEGREPEN.

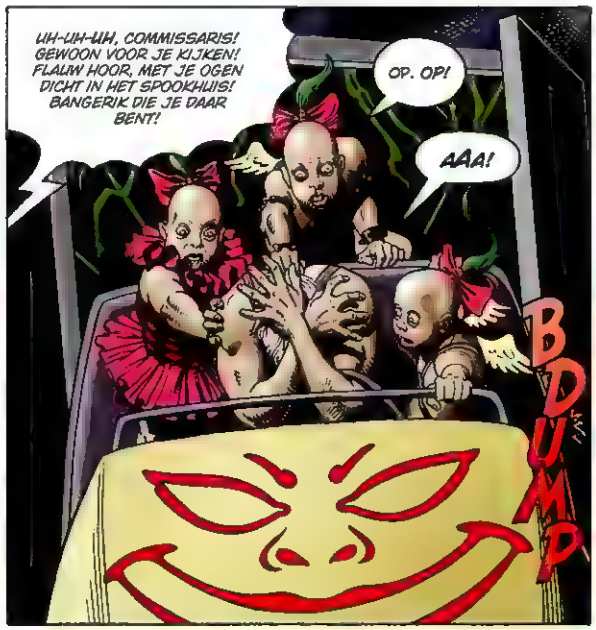
UH-UH-UH, COMMISSARIS! GEWOON VOOR JE KIJKEN! FLAUW HOOR, MET JE OGEN DICHT IN HET SPOOKHUIS! BANGERIK DIE JE DAAR BENT!
OP. OP!
AAA!
BDUMP

O, WACHT. IK SNAP HET AL... JE BENT ONTZETTEND BANG EN IN DE WAR. EN TERECHT! DIT MOET EEN HEL VOOR JE ZIJN!
MAAR WEET JE, AL IS HET LEVEN SOMS ALS EEN BAK KERSEN WAAR JE DOORHEEN WIL PITTEN...
MUZIEK, SAM...

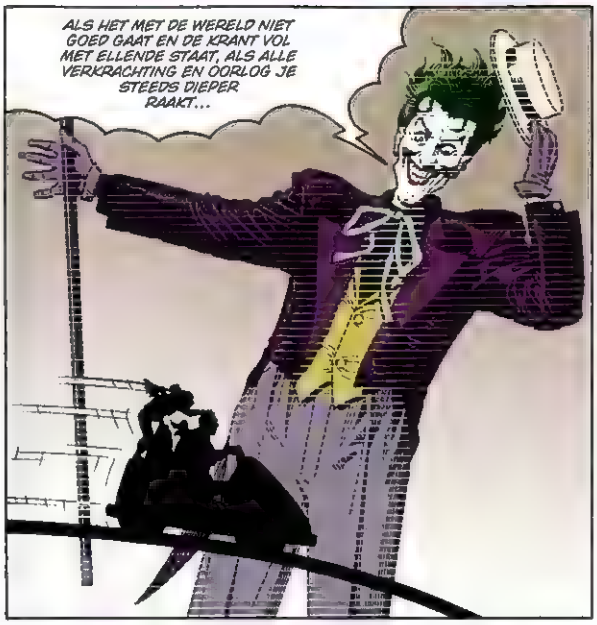
ALS HET MET DE WERELD NIET GOED GAAT EN DE KRANT VOL MET ELLENDE STAAT, ALS ALLE VERKRACHTING EN OORLOG JE STEEDS DIEPER RAAKT...

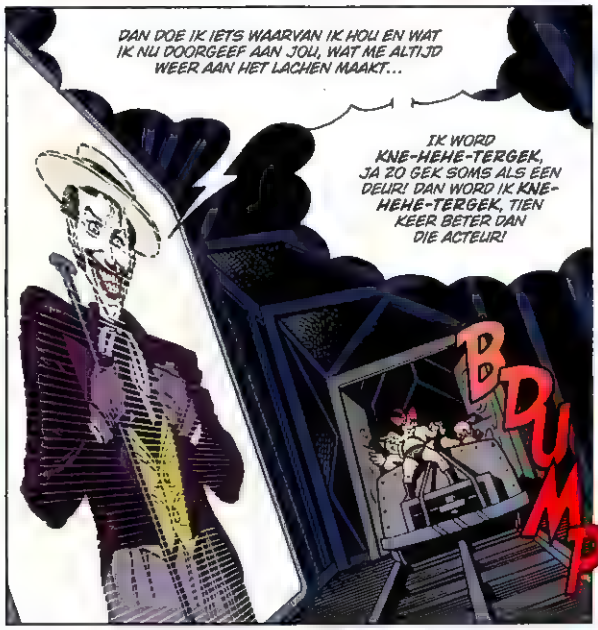
DAN DOE IK IETS WAARVAN IK HOU EN WAT IK NU DOORGEEF AAN JOU, WAT ME ALTIJD WEER AAN HET LACHEN MAAKT...
IK WORD KNE-HEHE-TERGEK, JA ZO GEK SOMS ALS EEN DEUR! DAN WORD IK KNE-HEHE-TERGEK, TIEN KEER BETER DAN DIE ACTEUR!
BDUMP

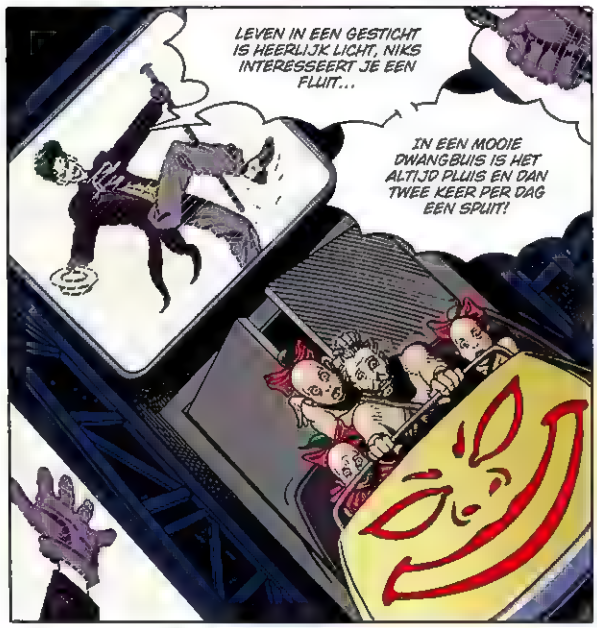
LEVEN IN EEN GESTICHT IS HEERLIJK LICHT, NIKS INTERESSEERT JE EEN FLUIT...
IN EEN MOOIE DWANGBUIS IS HET ALTIJD PLUIS EN DAN TWEE KEER PER DAG EEN SPUIT!

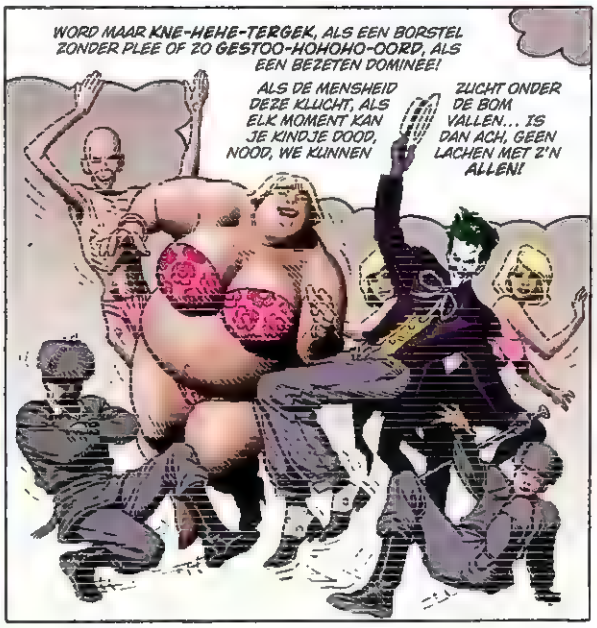
WORD MAAR KNE-HEHE-TERGEK, ALS EEN BORSTEL ZONDER PLEE OF ZO GESTOO-HOHOHO-OORD, ALS EEN BEZETEN DOMINEE!
ALS DE MENSHEID DEZE KLUCHT, ALS ELK MOMENT KAN JE KINDJE DOOD, NOOD, WE KUNNEN
ZUCHT ONDER DE BOM VALLEN... IS DAN ACH, GEEN LACHEN MET Z'N ALLEN!

DAN ZIJN WE KNE-HEHE-TERGEK EN NIKS DOET ONS ENE KLOOT!
WACHT! WACHT EENS EVEN. DAT IS...
NEER.

NEER! NEER!
WE ZIJN ZO KLEI-HEIHEIHEI-EIN EN DE WERELD IS ZO GROOT!
BARBARA?

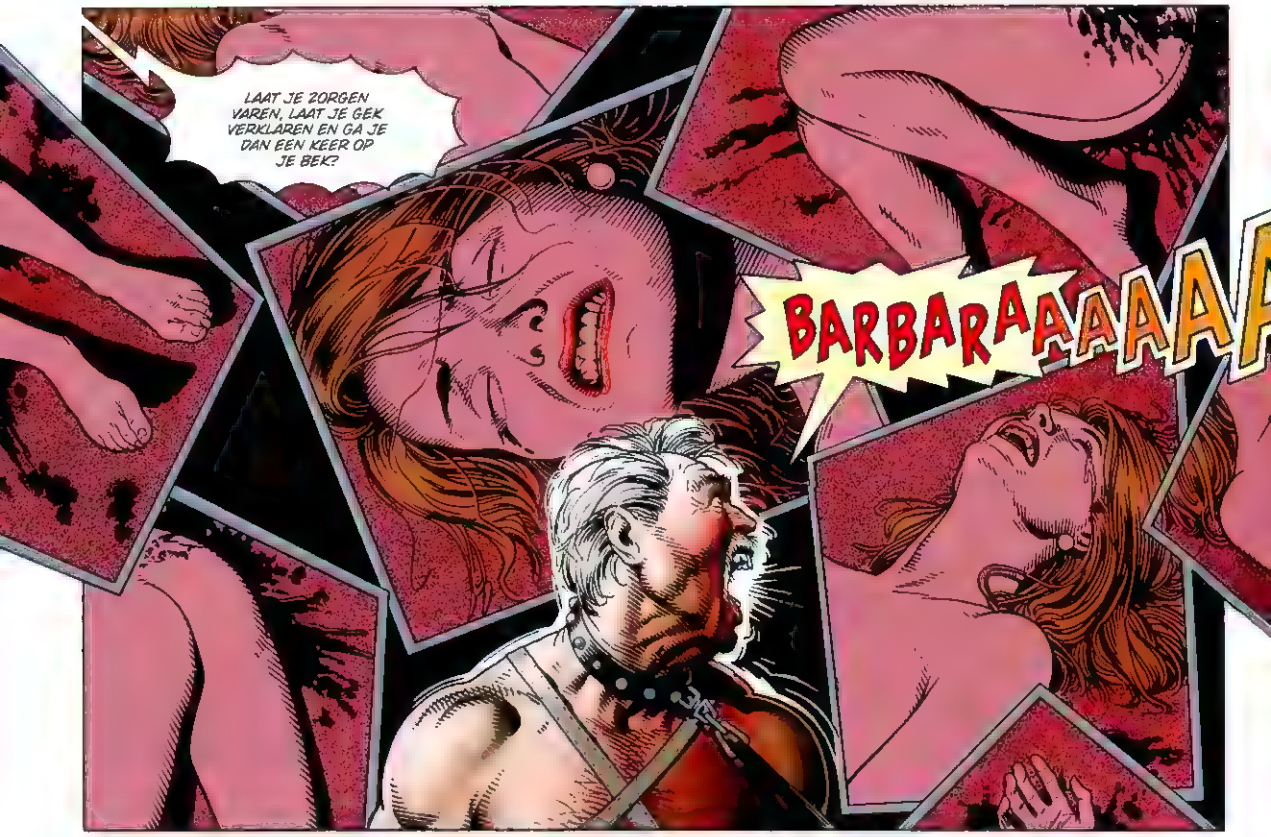
LAAT JE ZORGEN VAREN, LAAT JE GEK VERKLAREN EN GA JE DAN EEN KEER OP JE BEK?
BARBARAAAAAA

WORD DAN NIET BOO-HOHOHO-OOS, MAAR KNETTERGEK!

BDUMP

DANGEROUS
DO NOT APPROACH

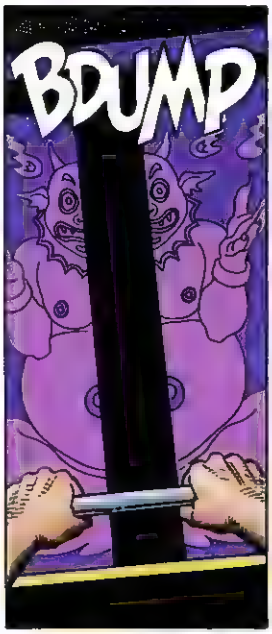
BDUMP

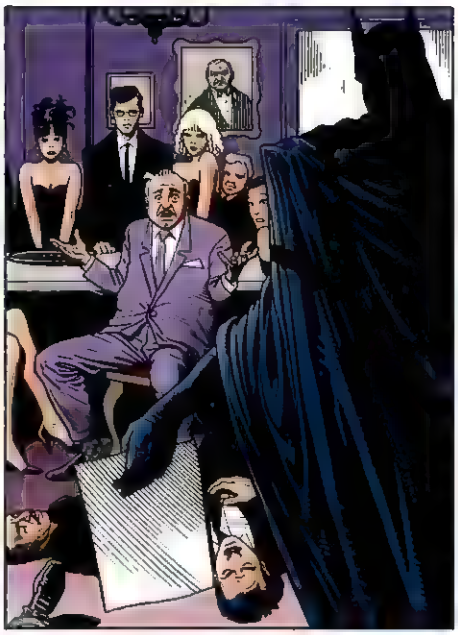

COBBLEPOT
9301

BDUMP

NO
TRUCKS

BDUMP
BDUMP
BONUS BROTHERS
CARNIVAL AND
AMUSEMENT PAR
ADMIT O
With Compliment
BDUMP
With Compliments

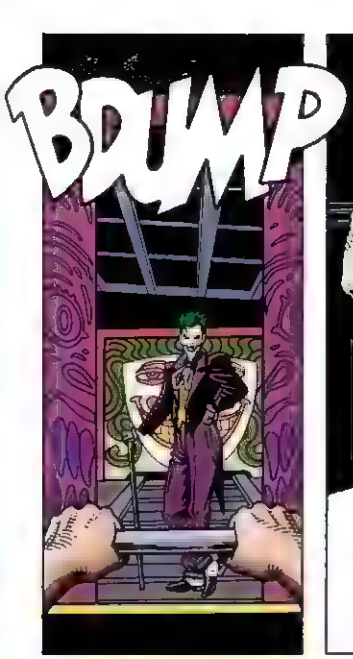
BDUMP

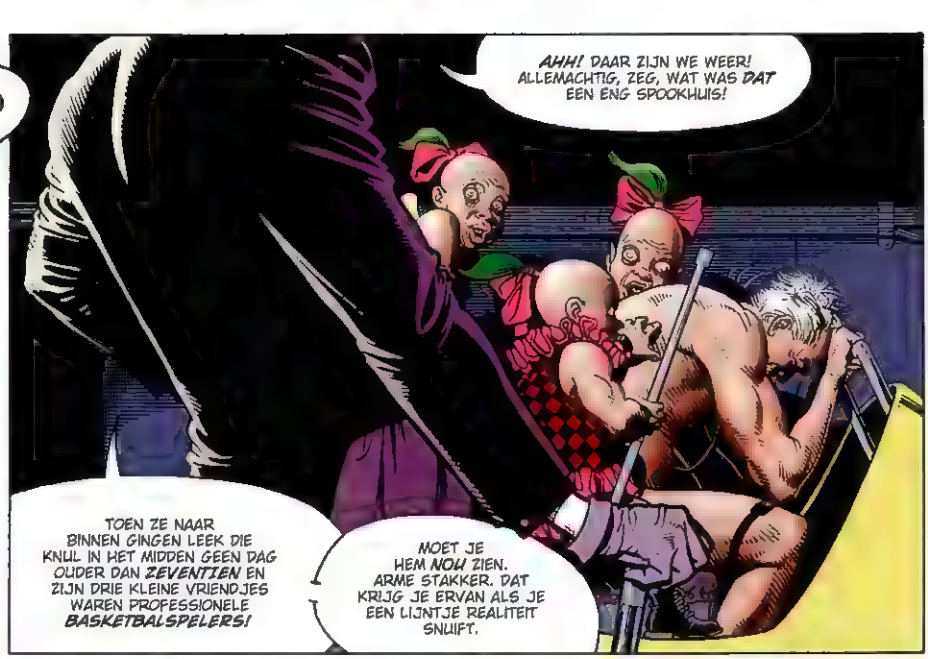
AHH! DAAR ZIJN WE WEER! ALLEMACHTIG, ZEG, WAT WAS DAT EEN ENG SPOOKHUIS!
TOEN ZE NAAR BINNEN GINGEN LEEK DIE KNUL IN HET MIDDEN GEEN DAG OUDER DAN ZEVENTIEN EN ZIJN DRIE KLEINE VRIENDJES WAREN PROFESSIONELE BASKETBALSPELERS!
MOET JE HEM NOU ZIEN. ARME STAKKER. DAT KRIJG JE ERVAN ALS JE EEN LIJNTJE REALITEIT SNUIFT.

DAT SPUL IS NIKS VOOR MIJ, DAT BEGRIJP JE NATUURLIJK WEL. HET VERSTOORT MIJN HALLUCINATIES.

HALLO DAAR, COMMISSARIS! HOE IS HET ERMEE?
COMMISSARIS?
HALLO?
IEMAND THUIS?

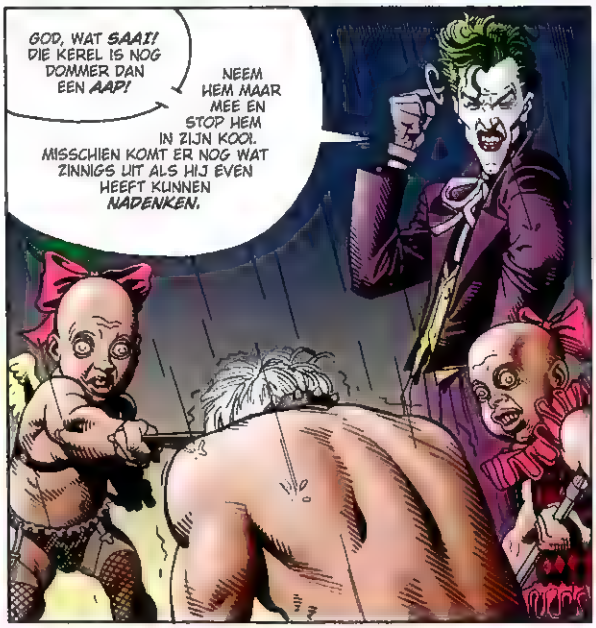
GOD, WAT SAAI! DIE KEREL IS NOG DOMMER DAN EEN AAP!
NEEM HEM MAAR MEE EN STOP HEM IN ZIJN KOOI. MISSCHIEN KOMT ER NOG WAT ZINNIGS UIT ALS HIJ EVEN HEEFT KUNNEN NADENKEN.

BESPIEGELINGEN OVER HET LEVEN EN ALLE WILLEKEUR EN ONRECHT.

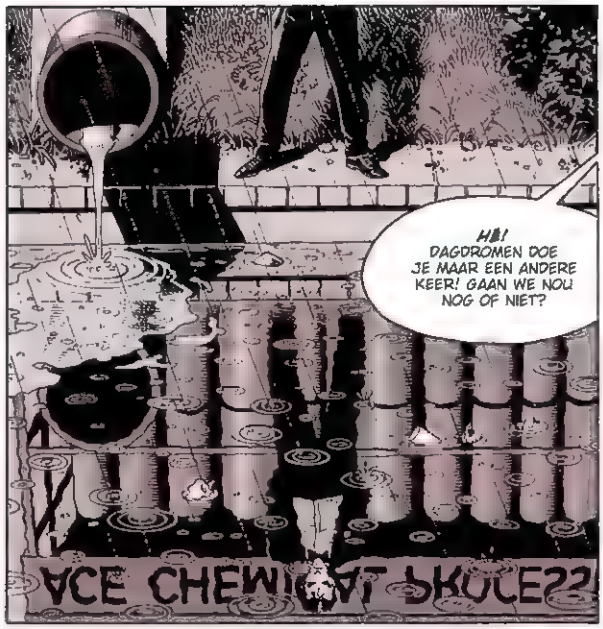
HÉ! DAGDROMEN DOE JE MAAR EEN ANDERE KEER! GAAN WE NOU NOG OF NIET?

EH, JA. JA, NATUURLIJK.
IK HERINNERDE ME ALLEEN... HOE IK HIER ELKE OCHTEND LANGSKWAM ALS IK NAAR MIJN WERK GING...
JA, JA, JA. DOE DIT DING NOU MAAR OP, MAN. EN HOU VERDER JE MOND.

WAT, NOU METEEN AL? IK BEDOEL... WEET JE ZEKER DAT HET KAN?
KAN IK ZO WEL ADEMHALEN?
MAAK JE NOU MAAR NIET DRUK, MAN. JEZUS. JE HEBT BEST EEN RARE KOP, WIST JE DAT?

ZO. KAN JE NOG STEEDS ALLES ZIEN?
NOU, EH... JA, IK DENK HET WEL. ALLEEN IS ALLES NOU ROOD...
HET IS HIER WEL BENAUWD. EN HET RUIKT MUF. HOREN JULLIE MIJN STEM OOK ZO VERVORMD?

JE KLINKT GOED, HOOR. KOM, MAN.. WIJS ONS NOU MAAR DE WEG DOOR DEZE VIEZE STINKFABRIEK NAAR DE TENT HIERNAAST.
JA, IS GOED. WEET JE... HET VOELT ALLEEN ZO VREEMD NET ALSOF IK DROOM. EN IK MOET STEEDS AAN JEANNIE DENKEN...
PAS OP, MAN. TRAPJE OP.

OKÉ... WE MOETEN DAARHEEN, VOORBIJ DE FILTERTANKS EN AAN HET EIND VAN DIE GANG KOM JE UIT BIJ MONARCH PLAYING CARDS.
WEET JE, ZO IN HET ROOD ZIET ALLES HIER ER NOG ERGER UIT. HET LIJKT WEL OF HET...
JULLIE DAAR! STAAN BLIJVEN!

KOM OP, HANDEN OMHOOG!
VUILE KLOOTZAK! JE ZEI DAT ZE HIER GEEN BEWAKING HADDEN!
DAT... DAT MOETEN ZE NA MIJN VERTREK DAN HEBBEN VERANDERD...

VERANDERD? O, JA?
IK ZAL DIE STOMME PAARDENKOP VAN JE EENS VERANDEREN, MAN!
AAAA! DAT GELUID! HET KLINKT ALLEMAAL ZO HARD...

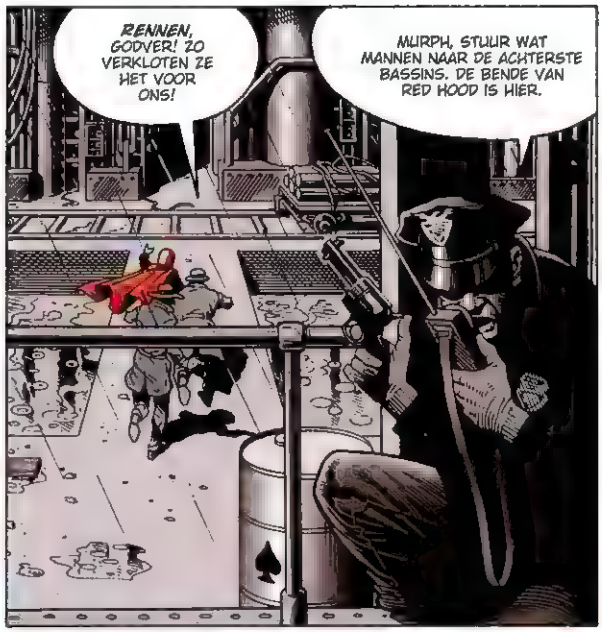
RENNEN, GODVER! ZO VERKLOTEN ZE HET VOOR ONS!
MURPH, STUUR WAT MANNEN NAAR DE ACHTERSTE BASSINS. DE BENDE VAN RED HOOD IS HIER.

O, JEZUS! WAARHEEN? HOE KOMEN WE HIER NOU WEG?
IK... IK WEET HET NIET! DIT MASKER... IK KAN NIET ZIEN WAAR IK LOOP...
IK MAAK JE AF, WAARDELOZE KLOOTZAK! ALS WE BUITEN ZIJN, SCHIET IK JE DOOR JE KOP...

O, SHIT. O, SHIT...
WAT? WAT IS DIT? WAT IS DIT NOU? HET ZIT ECHT OVERAL...
HÉ, JONGENS... JULLIE MOETEN HEM HEBBEN, NIET MIJ! HIJ IS DE BAAS. HIJ IS DE RED HOOD...
PAS OP! HIJ GRIJPT ZIJN WAPEN!

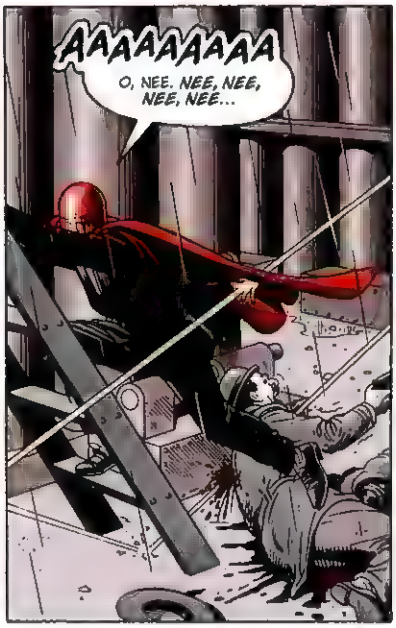
AAAAAAAAA
O, NEE. NEE, NEE, NEE, NEE...

DAAR GAAT HIJ! DE BENDELEIDER VLUCHT OVER DIE LOOPBRUG...
IK KAN HEM NOG RAKEN...
NEE. GENOEG GESCHOTEN ZO.

IK BEN ER NU.
EN IK DOE HET OP MIJN MANIER.

JEZUS, WAT...
DAT IS DIE BATMAN WAAR DE KRANTEN INEENS OVER SCHRIJVEN...

ZO, RED HOOD. DAAR ZIJN WE WEER.
NEE. NEE, NEE, NEE. DIT KAN NIET WAAR ZIJN. O, GOD, WAT HEB IK GEDAAN DAT U ME ZO STRAFT?
KOM NIET DICHTERBIJ! IK MEEN HET. KOM NIET DICHTERBIJ OF IK..

...SPRING...

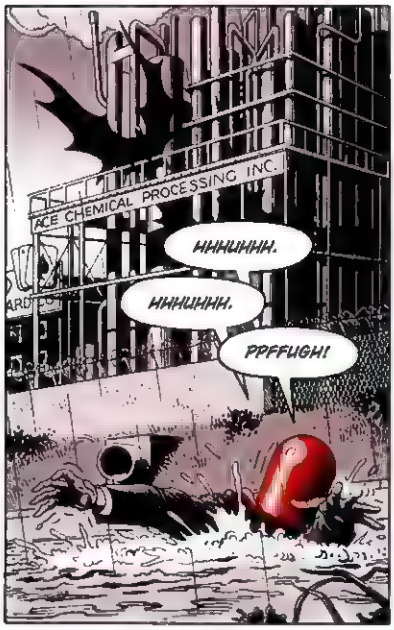
ACE CHEMICAL PROCESSING INC.
HHHUHHH.
HHHUHHH.
PPFFUGH!

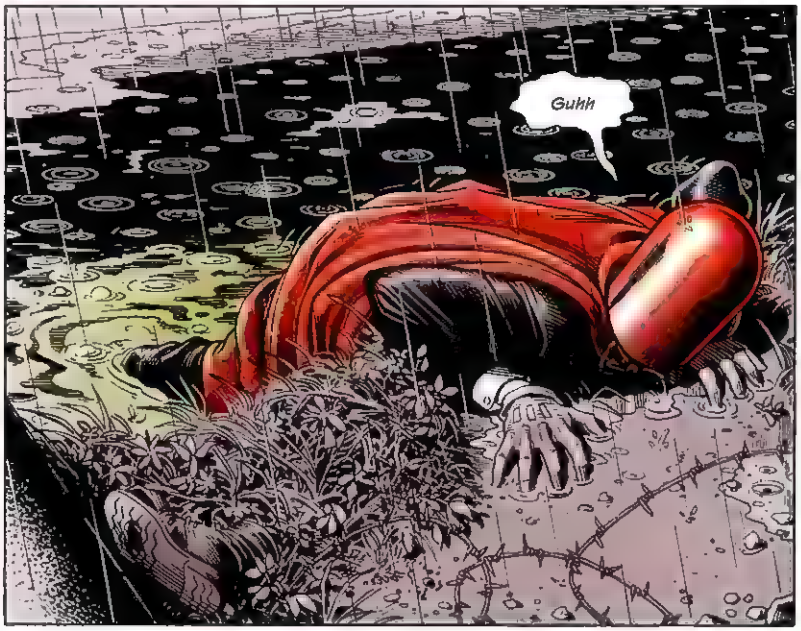
Guhh

AAUGH. ALLES PRIKT EN HET JEUKT. MIJN GEZICHT, MIJN HANDEN... WAT ZAT ER IN DAT WATER? O, JEZUS, HET BRANDT...
DOE DAT STOMME DING AF. DOE HET AF, DAN KAN IK HET...

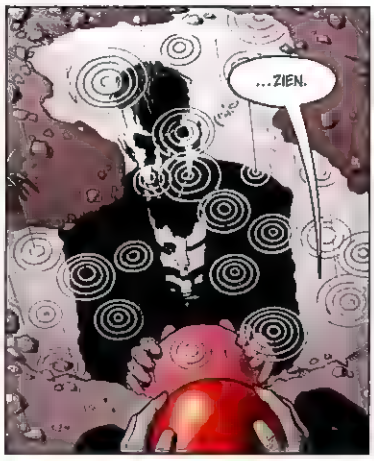
...ZIEN.

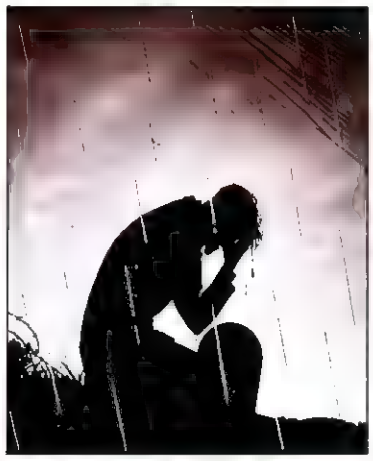

HA.

HA, HA, HA.
FFNK.
AHOO, AHOO, HOO, HOO, HOO, HOO.
EHRRR.

HA
HA
HA

AHHHHHHH... AHHHHHHH.
DAT IS ZO GRAPPIG.
DAT IS ZO GRAPPIG.
AUF! HA-AUFF!

DAMES EN HEREN! U HEBT EROVER GELEZEN IN DE KRANT, MAAR NU KUNT U HET MET UW EIGEN OGEN BEKIJKEN! HUIVER BIJ DE AANBLIK VAN DIE UITERST ZELDZAME EN TRAGISCHE VERGISSING VAN DE NATUUR!
UW AANDACHT VOOR... DE GEWONE MAN!
OOUHH...

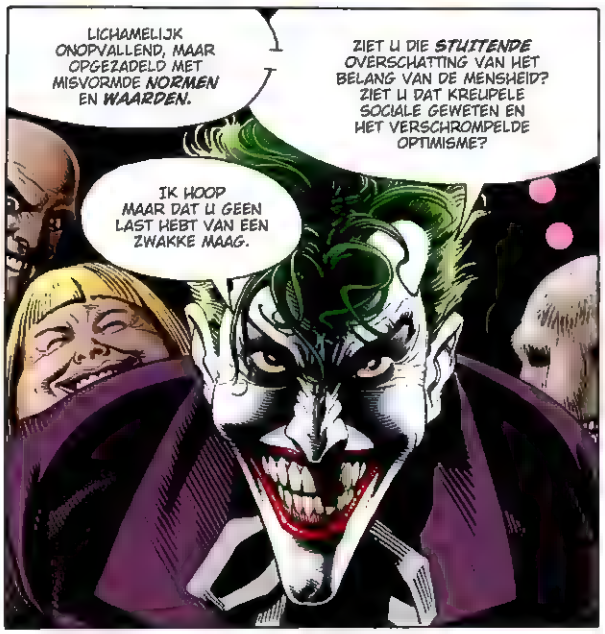
LICHAMELIJK ONOPVALLEND, MAAR OPGEZADELD MET MISVORMDE NORMEN EN WAARDEN.
ZIET U DIE STUITENDE OVERSCHATTING VAN HET BELANG VAN DE MENSHEID? ZIET U DAT KREUPELE SOCIALE GEWETEN EN HET VERSCHROMPELDE OPTIMISME?
IK HOOP MAAR DAT U GEEN LAST HEBT VAN EEN ZWAKKE MAAG.

HET WEERZINWEKKENDST ZIJN NOG WEL ZIJN TERE EN NUTTELOZE IDEEËN OVER ORDE EN WAT NORMAAL IS. ZET ZE EVEN ONDER DRUK...
...EN ZE BREKEN.

IK HOOR U DENKEN: WAT IS DAT VOOR LEVEN?
HOE KAN DEZE ARME, GEBREKKIGE SOORT OVERLEVEN IN DE HARDE EN IRRATIONELE WERELD VAN NU?
HET TREURIGE ANTWOORD IS HELAAS: 'DAT VALT NIET MEE.'

GECONFRONTEERD MET DE ONVERMIJDELIJKE CONCLUSIE DAT HET BESTAAN ABSURD EN ZINLOOS IS, STORT ÉÉN OP DE ACHT MENSEN IN EN WORDT STAPELKNETTERGEK!
EN GEEF ZE EENS ONGELIJK! IN EEN WERELD DIE ZO GESTOORD IS ALS DEZE...

...ZOU ELKE ANDERE REACTIE PURE WAANZIN ZIJN!

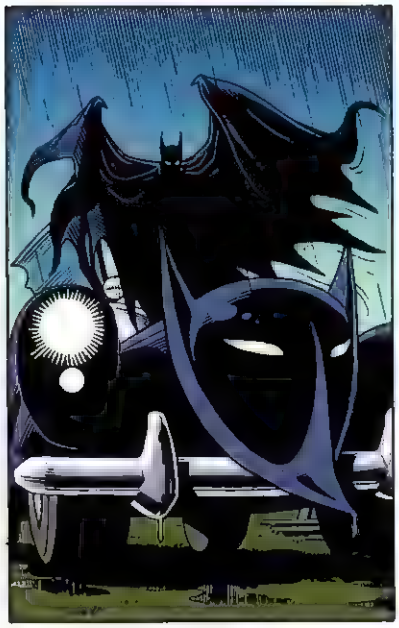

'HALLO.
'IK WILDE MET JE PRATEN.'

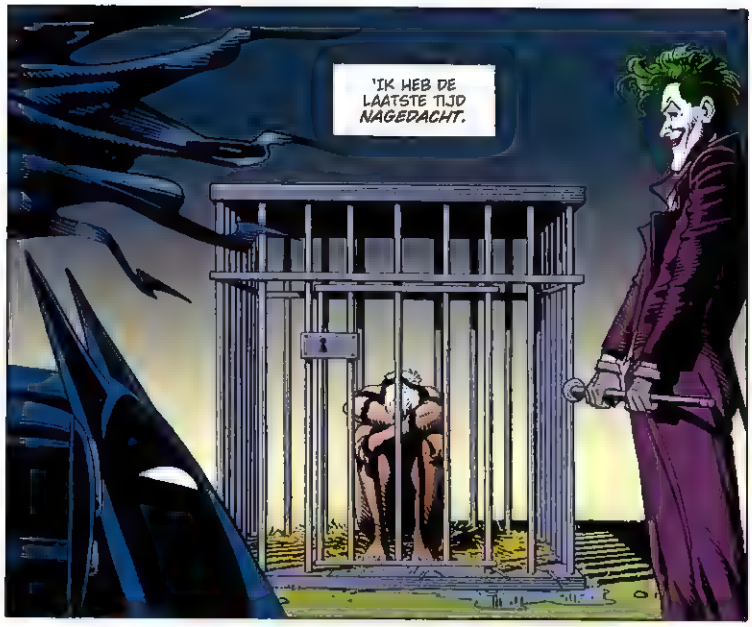
'IK HEB DE LAATSTE TIJD *NAGEDACHT.*

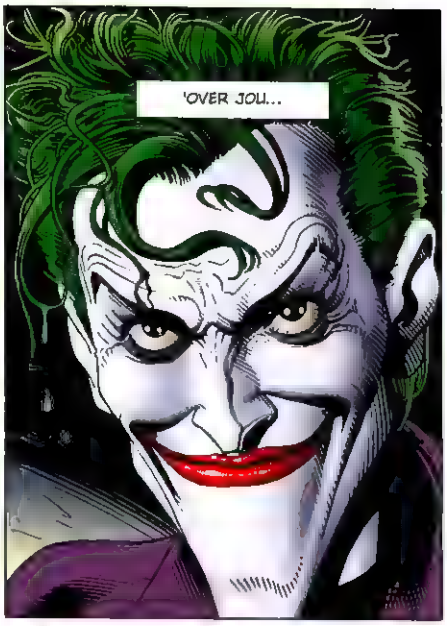
'OVER JOU...

'...OVER MIJ.

'OVER WAAR HET VOOR ONS UITEINDELIJK OP ZAL UITDRAAIEN.

'WE GAAN ELKAAR *AFMAKEN,* DENK JE OOK NIET?'

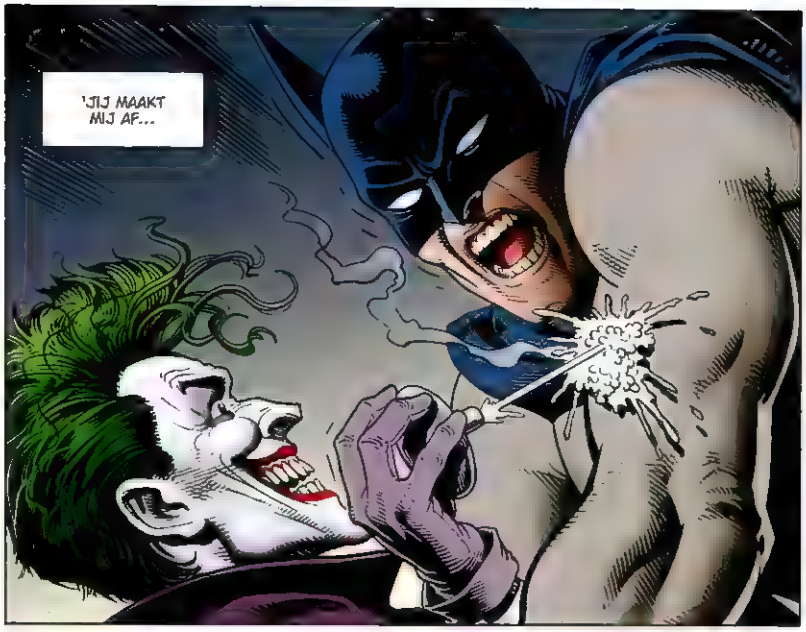
'JIJ MAAKT MIJ AF...

'...OF IK MAAK JOU AF.

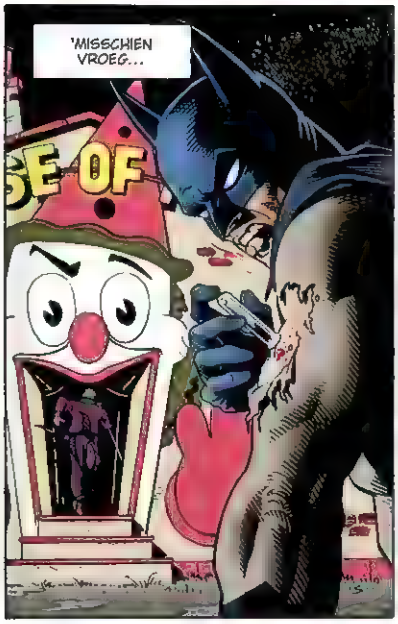
'MISSCHIEN VROEG...

'...MISSCHIEN LAAT.'
BUMP

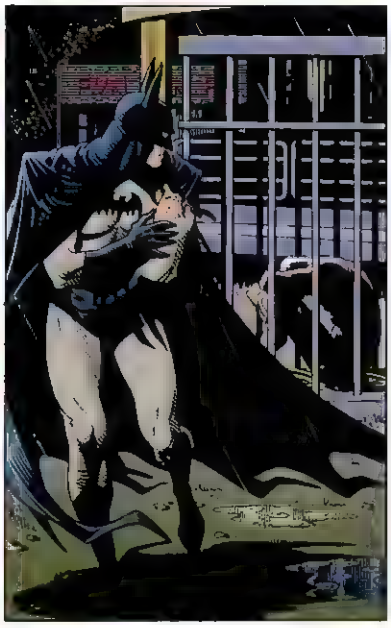

JIM?
JIM, IS ALLES... IS ALLES IN ORDE MET JE?

O, GOD. AHHHHHHHHH. O, GODDDDD...
TOE MAAR. GOO! HET ERUIT.

HIJ... HEEFT BARBARA NEERGESCHOTEN. LIET ME FUH-FOTO'S ZIEN...
HIJ WILDE ME GEK MAKEN.
JIM, LUISTER. DE POLITIE KOMT ERAAN. ZE ZIJN AL ONDERWEG...
IK BLIJF BIJ JE. IK BLIJF BIJ JE TOT ZE HIER ZIJN.

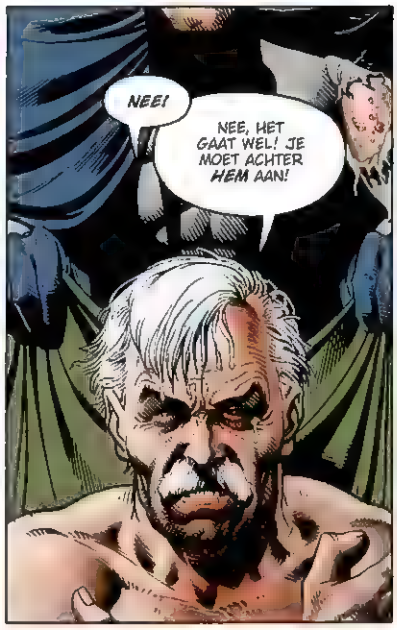
NEE!
NEE, HET GAAT WEL! JE MOET ACHTER HEM AAN!

IK WIL DAT HIJ WORDT OPGEPAKT...
...EN DAT WE HET VOLGENS DE REGELS DOEN!

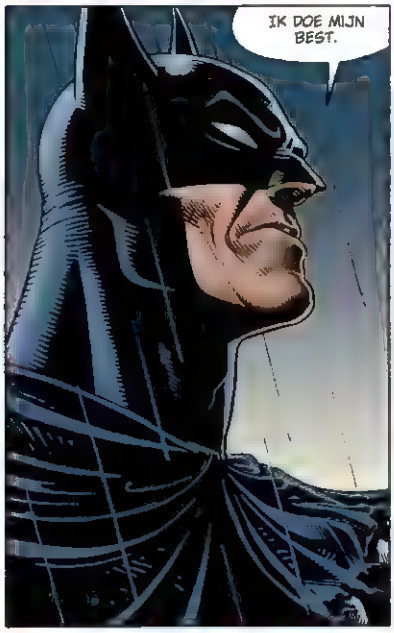
IK DOE MIJN BEST.

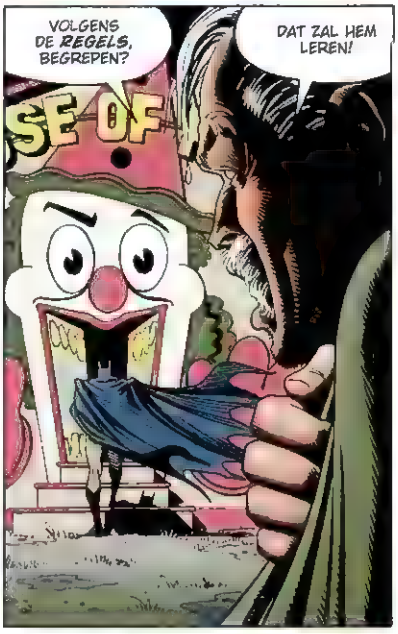
VOLGENS DE REGELS, BEGREPEN?
DAT ZAL HEM LEREN!
SE OF

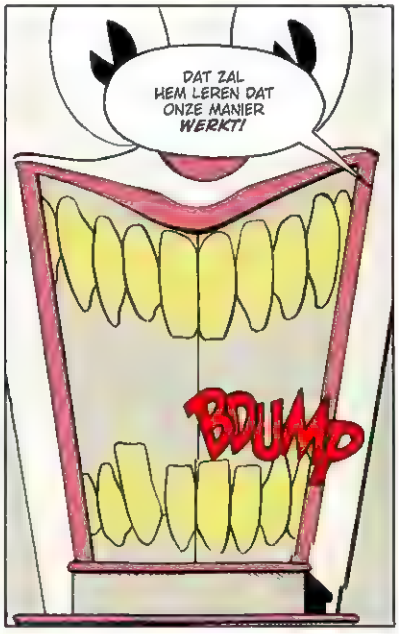
DAT ZAL HEM LEREN DAT ONZE MANIER WERKT!
BDUMP

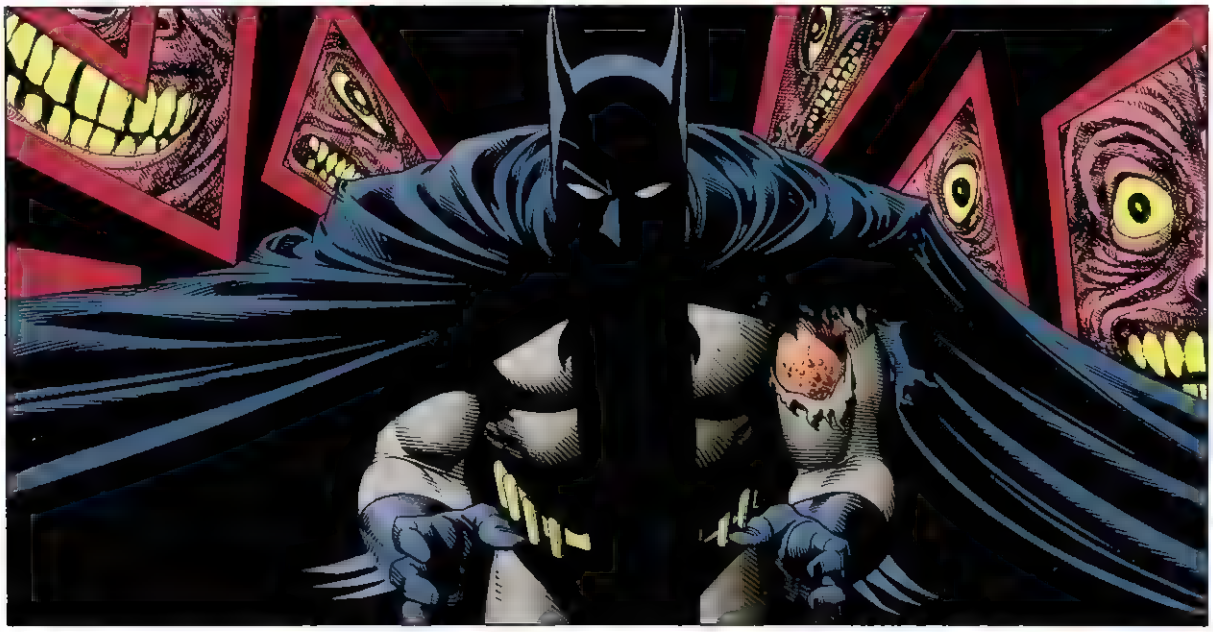

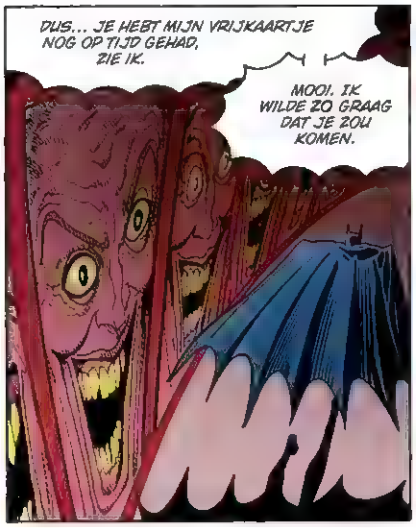
DUS... JE HEBT MIJN VRIJKAARTJE NOG OP TIJD GEHAD, ZIE IK.
MOOI. IK WILDE ZO GRAAG DAT JE ZOU KOMEN.

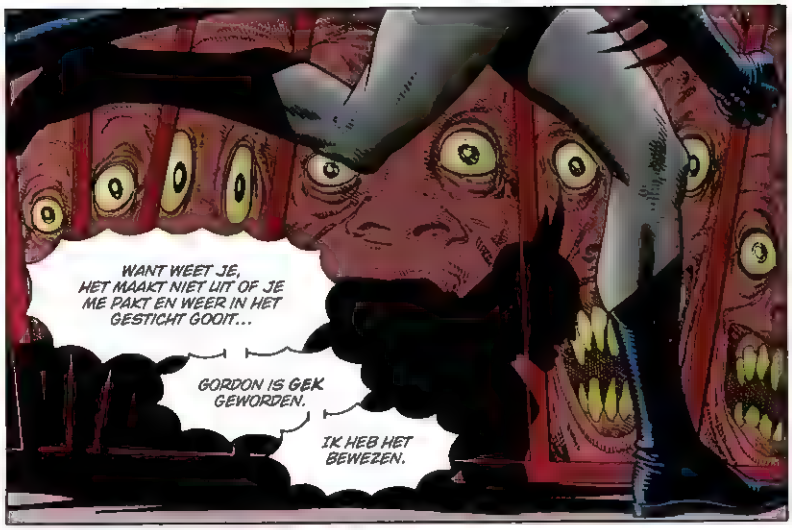
WANT WEET JE, HET MAAKT NIET UIT OF JE ME PAKT EN WEER IN HET GESTICHT GOOIT...
GORDON IS GEK GEWORDEN.
IK HEB HET BEWEZEN.

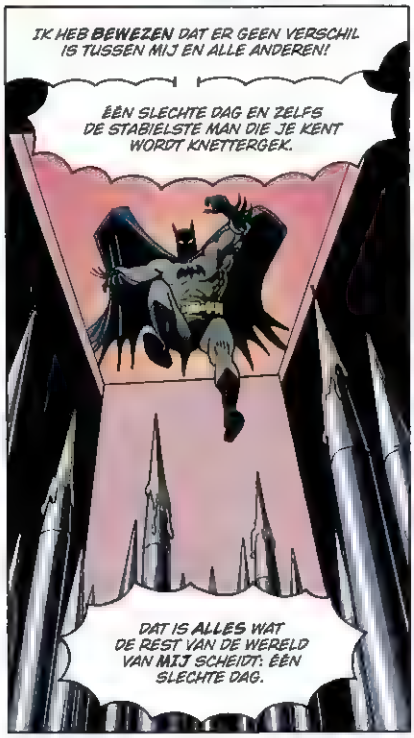
IK HEB BEWEZEN DAT ER GEEN VERSCHIL IS TUSSEN MIJ EN ALLE ANDEREN!
ÉÉN SLECHTE DAG EN ZELFS DE STABIELSTE MAN DIE JE KENT WORDT KNETTERGEK.
DAT IS ALLES WAT DE REST VAN DE WERELD VAN MIJ SCHEIDT: ÉÉN SLECHTE DAG.

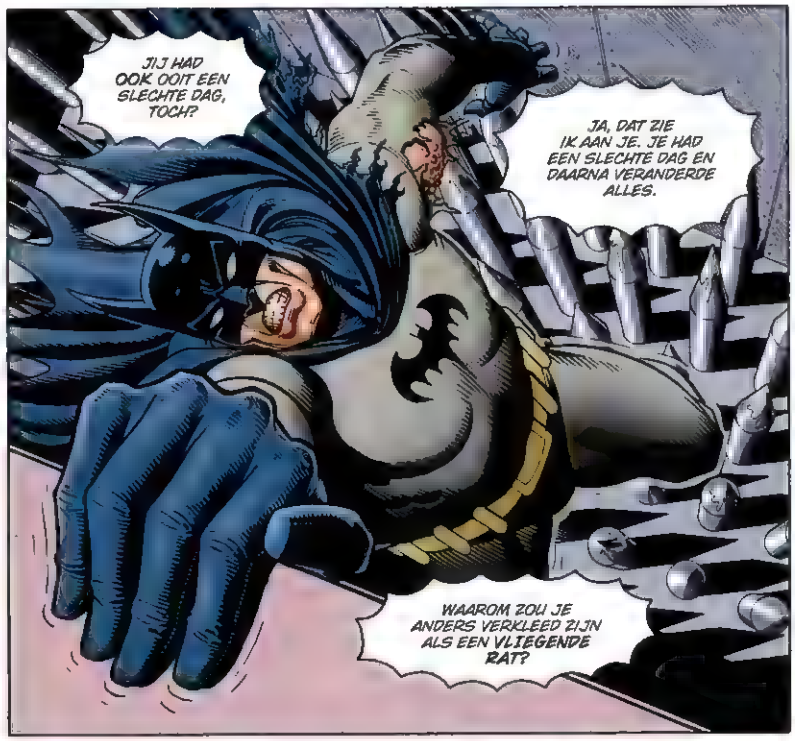
JIJ HAD OOK OOIT EEN SLECHTE DAG, TOCH?
JA, DAT ZIE IK AAN JE. JE HAD EEN SLECHTE DAG EN DAARNA VERANDERDE ALLES.
WAAROM ZOU JE ANDERS VERKLEED ZIJN ALS EEN VLIEGENDE RAT?

JE HAD EEN SLECHTE DAG EN JE WERD NET ZO GEK ALS AL DIE ANDEREN...
...ALLEEN GEEF JIJ HET NIET TOE!
JE HOUDT JEZELF VOOR DE GEK. JE DOET ALSOF HET LEVEN ZIN HEEFT, ALSOF ONS GEWORSTEL ERGENS TOE DIENT!

GOD, IK MOET BIJNA VAN JE KOTSEN.

IK BEDOEL, HOE ZIT DAT MET JOU? WAARDOOR BEN JE GEWORDEN WIE JE NU BENT?
JE VRIENDIN VERMOORD DOOR DE MAFFIA? JE BROER AAN STUKKEN GESNEDEN DOOR EEN STRAATROVER?
ZOIETS MOET HET ZIJN GEWEEST, JA. DAT MOET WEL. ZOIETS...

ZOIETS IS OOK MET MIJ GEBEURD, WEET JE? IK... IK WEET NIET PRECIES MEER WAT. DE ENE KEER HERINNER IK HET ME ZUS EN DE ANDERE KEER HERINNER IK HET ME ZO...
ALS IK EEN VERLEDEN MOET HEBBEN, DAN MAAR LIEVER MULTIPLE CHOICE! HA, HA, HA!

MAAR WAT IK WIL ZEGGEN... IK WERD DUS GEK.
TOEN IK ZAG WAT VOOR VRESELIJKE, ZIEKE GRAP DEZE WERELD WAS, WERD IK KNETTERGEK. IK GEEF HET TOE!
WAAROM JIJ NIET?

IK BEDOEL, JE BENT NIET DOM! JIJ MOET DE WAARHEID VAN ONZE WERELD TOCH OOK INZIEN?
WEET JE HOE VAAK DE DERDE WERELDOORLOG BIJNA IS UITGEBROKEN DOOR EEN VLUCHT WILDE GANZEN OP EEN COMPUTERSCHERM?

WEET JE WAT DE OORZAAK WAS VAN DE VORIGE WERELDOORLOG? EEN RUZIE OVER HOEVEEL TELEGRAAFPALEN DUITSLAND ALS OORLOGSSCHULD MOEST VERGOEDEN!
TELEGRAAFPALEN! HA, HA, HA, HA, HA!

HET IS ÉÉN GROTE GRAP! ALLES WAAR IEDEREEN WAARDE AAN HECHT EN MOEITE VOOR DOET... HET IS ÉÉN GROTE, KRANKZINNIGE GRAP!
WAAROM ZIE JIJ DAAR DE HUMOR NIET VAN IN?
WAAROM LACH JE NOU NIET?

OMDAT IK DIE GRAP AL KENDE...
...EN DE EERSTE KEER WAS HIJ OOK NIET LEUK.
AAAAAAAA!
UNNF.

TROUWENS, VOOR IK NAAR BINNEN GING SPRAK IK COMMISSARIS GORDON. HIJ MAAKT HET GOED.
ONDANKS AL JE ZIEKE, WREDE SPELLETJES IS HIJ NOG NET ZO GEZOND ALS ANDERS.

DUS MISSCHIEN BREKEN GEWONE MENSEN NIET ALTIJD.
GAAAK!
MISSCHIEN IS HET HELEMAAL NIET NODIG DAT JE ONDER EEN ROTS WEGKRUIPT BIJ AL DAT ANDERE ONGEDIERTE ALS HET EVEN TEGENZIT...

MISSCHIEN LAG HET ALTIJD GEWOON AAN JOU.

NEE!
UNNGH.

NIET...
AHAH! AHAH!

HHUT.
NNMF.

GNUHHH...

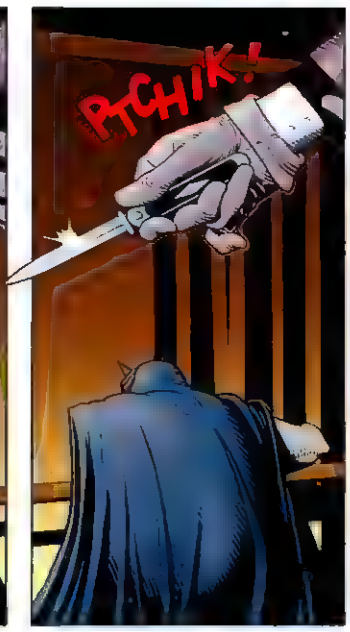
PTCHIK!

UOAA!

HOOF!

FUHHH...

PUU

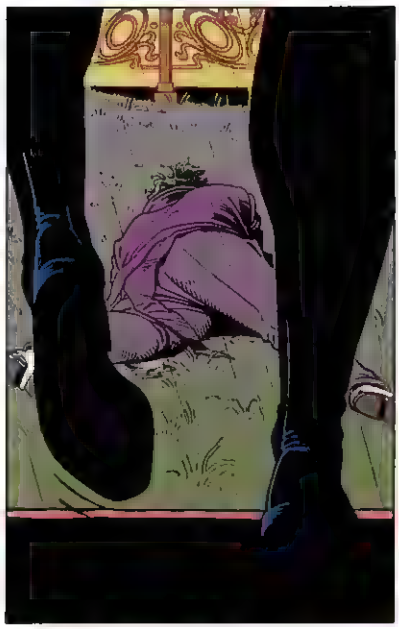

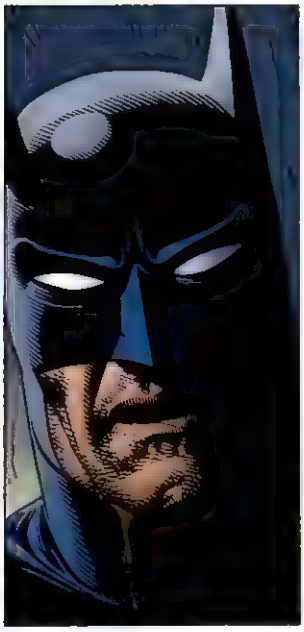

CLICK
CLICK
CLICK

GODVERDOMME...
HIJ IS LEEG!
CLICK
CLICK
CLICK

NOU? KOM OP. WAAR WACHT JE NOG OP?
IK HEB EEN HULPELOOS MEISJE NEERGESCHOTEN EN EEN OUDE MAN GETERRORISEERD.
WAAROM SLA JE ME NIET HELEMAAL VERROT? JE KRIJGT EEN STAANDE OVATIE VAN DE PUBLIEKE TRIBUNE.

OMDAT IK HET DEZE KEER VOLGENS DE REGELS DOE...
...EN OOK OMDAT IK HET NIET WIL.

BEGRIJP JE DAT? IK WIL JE GEEN PIJN DOEN. IK WIL NIET DAT EEN VAN ONS UITEINDELIJK DE ANDER VERMOORDT...
MAAR ALS WE ZO DOORGAAN HEBBEN WE WEINIG KEUZE...
...EN DAT WETEN WE ALLEBEI.

MISSCHIEN HANGT ALLES VAN VANAVOND AF. MISSCHIEN IS DIT DE LAATSTE KANS OM NOG WAT VAN DEZE PUINZOOI TE MAKEN.
ALS JE DIE KANS NU NIET GRIJPT, DAN LIGGEN WE DEFINITIEF OP ZELFMOORDKOERS.
SAMEN ONDERWEG NAAR DE DOOD.

EN HET HOEFT NIET ZO AF TE LOPEN. IK HEB GEEN IDEE WAARDOOR JOUW LEVEN ZO IS ONTSPOORD, MAAR WIE WEET?
MISSCHIEN HEB IK OOK ZOIETS MEEGEMAAKT.
DAN KAN IK HELPEN.

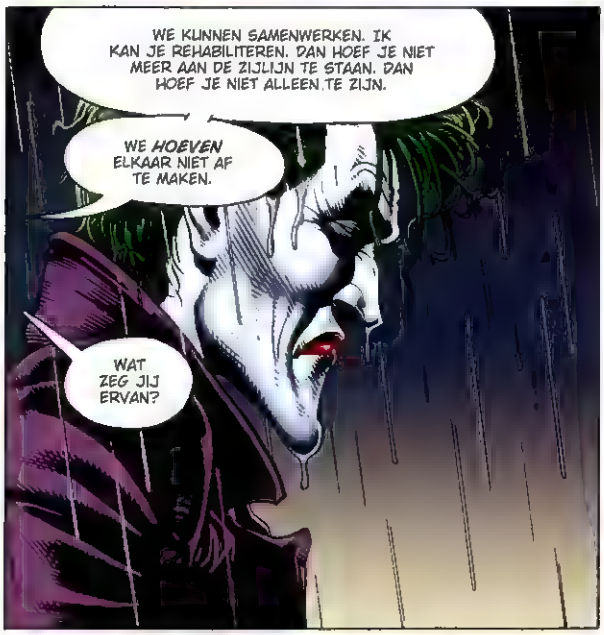
WE KUNNEN SAMENWERKEN. IK KAN JE REHABILITEREN. DAN HOEF JE NIET MEER AAN DE ZIJLIJN TE STAAN. DAN HOEF JE NIET ALLEEN TE ZIJN.
WE HOEVEN ELKAAR NIET AF TE MAKEN.
WAT ZEG JIJ ERVAN?

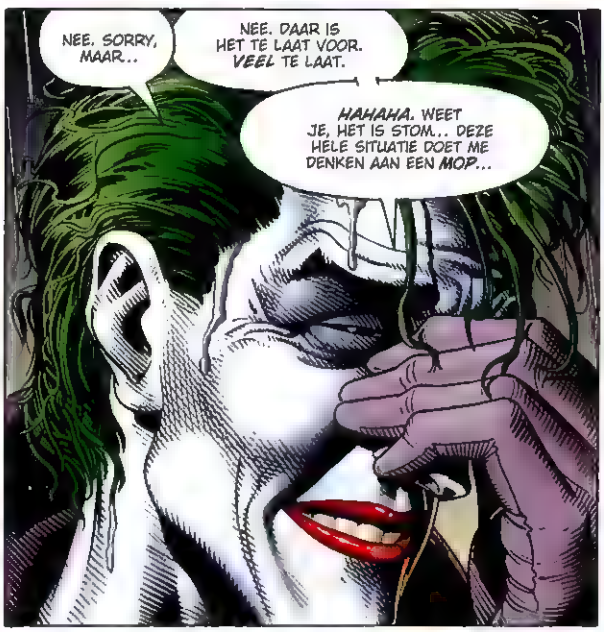
NEE. SORRY, MAAR...
NEE. DAAR IS HET TE LAAT VOOR. VEEL TE LAAT.
HAHAHA. WEET JE, HET IS STOM... DEZE HELE SITUATIE DOET ME DENKEN AAN EEN MOP...

OKÉ. ER ZITTEN TWEE KERELS IN EEN GEKKENGESTICHT...

...EN OP EEN NACHT BESLUITEN ZE DAT ZE HET LEVEN IN EEN GESTICHT NIET LEUK MEER VINDEN.
ZE BESLUITEN DAT ZE GAAN ONTSNAPPEN!

DUS ZE KLIMMEN HET DAK OP EN DAAR, AAN DE OVERKANT VAN EEN SMAL STEEGJE, ZIEN ZE BIJ HET MAANLICHT HOE DE DAKEN VAN DE STAD VERDWIJNEN IN DE VERTE...
ZE VORMEN DE WEG NAAR DE VRIJHEID.

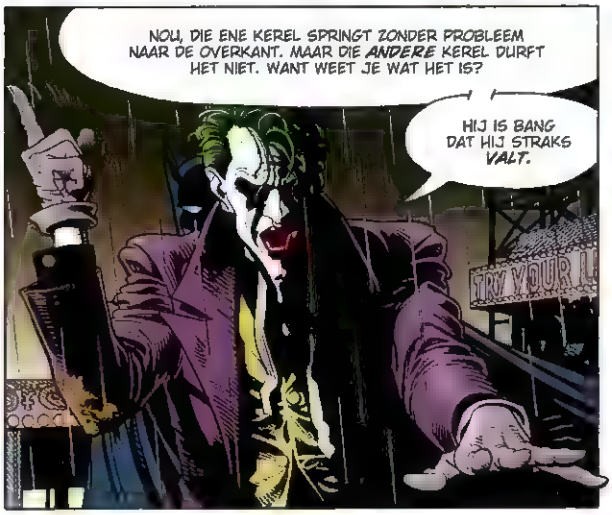
NOU, DIE ENE KEREL SPRINGT ZONDER PROBLEEM NAAR DE OVERKANT. MAAR DIE ANDERE KEREL DURFT HET NIET. WANT WEET JE WAT HET IS?
HIJ IS BANG DAT HIJ STRAKS VALT.

DAN KRIJGT DIE ENE KEREL EEN IDEE...
HIJ ZEGT: 'HÉ, IK HEB EEN ZAKLAMP BIJ ME! ALS IK NOU OVER HET GAT TUSSEN DE DAKEN SCHIJN, KAN JE OVER DE LICHTSTRAAL NAAR ME TOE LOPEN!'

MUH-MAAR DIE TWEEDE KEREL SCHUIDT HEFTIG VAN NEE.
EN HIJ ZUH-ZEGT...
HIJ ZEGT: 'JUH-JE DENKT ZEKER DAT IK KNETTERGEK BEN?'

'ALS IK HALVERWEGE BEN DOE JE HET LICHT NATUURLIJK UIT!'

HA, HA, HA, HA, HA!

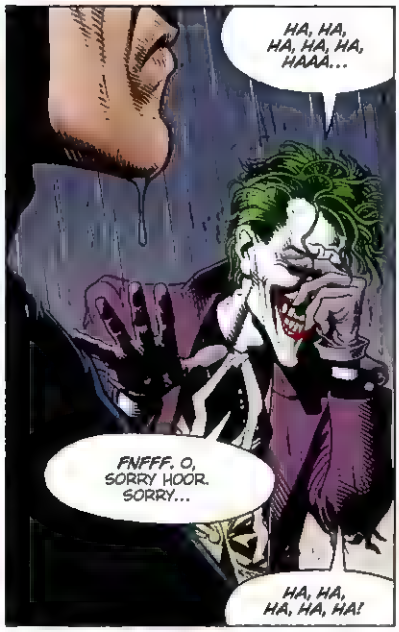
HA, HA, HA, HA, HA, HAAA...
FNFFF. O, SORRY HOOR. SORRY...
HA, HA, HA, HA, HA!

HEH.

HEE, HEE, HEE, HEE, HEE, HEE, HEE!
HEH, HEH, HEH HEH, HEH!
WWWWWWEE

HAHA HA HA HA HA HA HA HA HA HA
EEEEEEEEEEEEEE

A HAHA
EEEEEEEEEEEE

EEEEEEEEEEEE

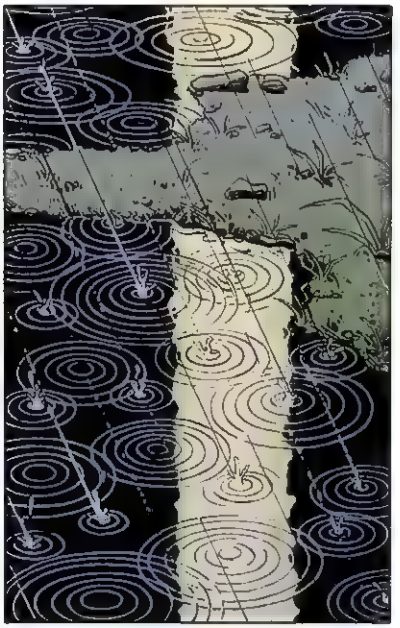

NAWOORD

Mij is gevraagd of ik voor dit boek het 'nawoord' wil schrijven, of misschien moet ik het in dit geval hebben over een 'intermezzo'. Volgens mijn redacteur Bob Harras heb ik ruimte voor negenhonderd woorden. Als ik langer doorga, dan gaat dat ten koste van de strippagina's en dat willen we natuurlijk niet, hè? Kortom, mocht ik straks halverwege een zin ophouden, dan is dat dus uit ruimtegebrek.

Ik heb zojuist het lovende voorwoord van Tim Sale gelezen. Van alle voorwoorden die ik ooit onder ogen heb gehad, is dit toch zeker het meest... recente. Eerder vandaag keek ik nog met mijn elf jaar oude zoon op de bank naar de televisieserie *Heroes* en het is gewoon heel cool dat de stertekenaar van die serie je werk inleidt. Wat ik nog cooler vind is dat alle lappen tekst nu eens niet zijn geschreven door de schrijvers, maar door de tekenaars; normaal gesproken een volk dat niet bekend staat om hun virtuositeit met taal. Ik vind dat het ons tot nu toe best aardig lukt.

Tim had trouwens één klein detail verkeerd. Ik was degene die Alan vroeg of hij aan dit boek wilde werken en niet andersom. *The Killing Joke* was geen project waar Alan zelf mee kwam, het was voor hem voor zover ik heb begrepen ook geen arbeid der liefde en het komt meestal niet voor op lijstjes met zijn beste werk ooit. Toch was ik blij dat hij het verhaal wilde schrijven. We kenden elkaar toen al een hele tijd en we hadden een paar keer op een haar na samengewerkt. Als een soort bizar eerbetoon aan Alan heb ik de afgelopen tweeëntwintig jaar ook geen strip meer getekend voor een andere schrijver. Als je eenmaal met de beste hebt samengewerkt, lijkt de rest toch een stap terug.

Het scenario voor *The Killing Joke* was erg goed, maar ik moet toegeven dat een enkele scène voor mij tijdens het tekenen toch doorbijten was. Ik zou zelf bijvoorbeeld nooit in het verleden van de Joker zijn gedoken. Voor mij is dit gewoon een van de vele mogelijke ontstaansverhalen die is ontsproten aan het zieke brein van de Joker. Daarnaast zou ik arme Barbara ook nooit zoiets vreselijks hebben aangedaan. Het verhaal bevat echter wel een paar zeer gedenkwaardige momenten en mijn favoriete scène is het moment waarop de Joker ontdekt dat zijn pistool (voor zover wij weten hetzelfde pistool waarmee Barbara is neergeschoten) niet geladen is. Sommige mensen vonden de laatste pagina van het verhaal te vaag, dus herinner me eraan dat ik voor het eind van dit nawoord de clou verklap.

De grote afwezige in deze editie is John Higgins, de oorspronkelijke inkleurder van *The Killing Joke*. Ik wil hem hierbij nog maar eens bedanken dat hij toen wilde bijspringen en het werk zo snel klaar had. Al had ik nog zulke specifieke ideeën over hoe ik wilde dat mijn werk eruit zou zien, in het precomputertijdperk van blauwe lijnen, airbrushen en posterkleuren had ik het boek nooit zelf kunnen inkleuren. Het is volgens mij wel alom bekend dat de keuzes die John maakte niet bepaald overeenkwamen met wat ik in gedachten had, dus toen Bob Harras me in februari van 2007 over deze nieuwe editie vertelde, riep ik meteen: 'Mag ik dan *alsjeblieft* alles opnieuw inkleuren?'

Technische tovenaar Jeb Woodward stuurde me de bestanden met het tekenwerk dat hij door allerlei goocheltrucs die alleen hij begrijpt van de ingekleurde en gedrukte pagina's had losgeweekt. De originele pagina's van *The Killing Joke* waren al vele jaren daarvoor verdwenen in de handen van verzamelaars. Toen ik op mijn Mac begon met het inkleuren van die pagina's was het maken van veranderingen in het tekenwerk heel verleidelijk en vooral eenvoudig: wat extra details hier, een volledig opnieuw getekend gezicht daar. De oplettende lezer zal op elke pagina wel iets zien dat anders is dan in *The Killing Joke* van twintig jaar geleden. Minstens één figuur kwam toen zelfs helemaal niet in het boek voor! Zie het maar als een soort 'Zoek de verschillen'.

'An Innocent Guy' (dat is de titel, al wordt die verder nergens genoemd) is een verhaal dat een speciale betekenis voor me heeft. Omdat ik minder vaak samenwerkte met andere schrijvers en inkleurders werd de verleiding groter om een verhaal over Batman te schrijven dat, ongeacht de kwaliteit, helemaal van mij was. Een verhaal waarvoor ik alle scènes kon tekenen waar ik bij *The Killing Joke* de kans niet voor had gekregen, inclusief een hommage aan het bizarre en surrealistische Batman-tijdperk van Dick Sprang waar ik als kind gek op was, maar dan gecombineerd met een duistere, moreel dubbelzinnige thematiek die ik schaamteloos van anderen had overgenomen. Daarbij heb ik in elk geval één moeder van een zeven jaar oud jongetje zo van streek gemaakt dat ze me een boze brief stuurde. Jeb heeft heel zorgvuldig alle rastertjes uit het oorspronkelijk in zwart-wit gedrukte verhaal gehaald (al is dat niet overal gelukt: hier en daar zie je nog wat restjes) en ik heb de boel daarna voor het eerst ingekleurd. Ik hoop dat je geniet van die en de voorgaande zesenveertig pagina's.

Daarover gesproken, het wordt tijd dat ik onthul wat er nou echt gebeurt aan het eind van *The Killing Joke*. Terwijl onze hoofdrolspelers in de regen staan en lachen om de mop, met de weerspiegeling van de koplampen van de politieauto in de modderige plassen, steekt Batman zijn hand uit en...

Brian Bolland
Niet ver van Six Mile Bottom
Verenigd Koninkrijk, 2008

IK VIND MEZELF GEEN SLECHT MENS.
IN HET ALGEMEEN VIND IK MEZELF EEN *GOED* MENS.

MIJN OUDERS ZIJN BLIJ MET ME. IK BEN LIEF VOOR MIJN VRIENDIN... IK NEEM HAAR MEE UIT EN KOOP CADEAUTJES. EN ZONDAGS GA IK NAAR DE KERK.

MAAR TOCH WIL IK GEWOON ÉÉN KEER IETS SLECHTS DOEN. EN DAN BEDOEL IK ECHT IETS *ONTZETTEND* SLECHTS.

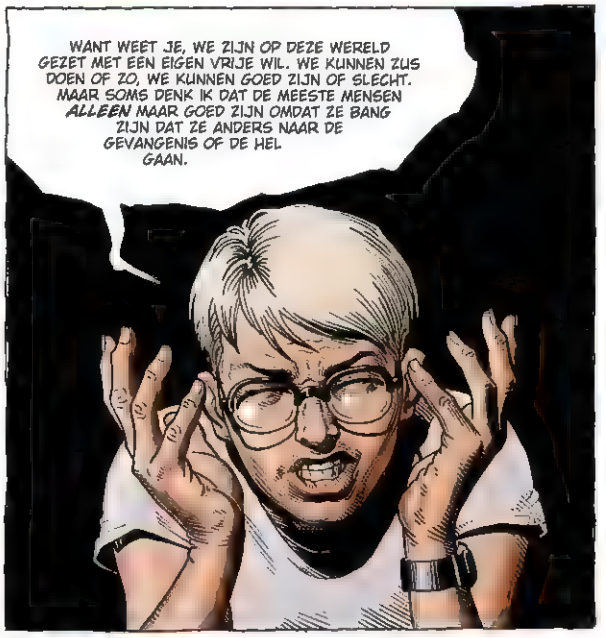
WANT WEET JE, WE ZIJN OP DEZE WERELD GEZET MET EEN EIGEN VRIJE WIL. WE KUNNEN ZUS DOEN OF ZO, WE KUNNEN GOED ZIJN OF SLECHT. MAAR SOMS DENK IK DAT DE MEESTE MENSEN *ALLEEN* MAAR GOED ZIJN OMDAT ZE BANG ZIJN DAT ZE ANDERS NAAR DE GEVANGENIS OF DE HEL GAAN.

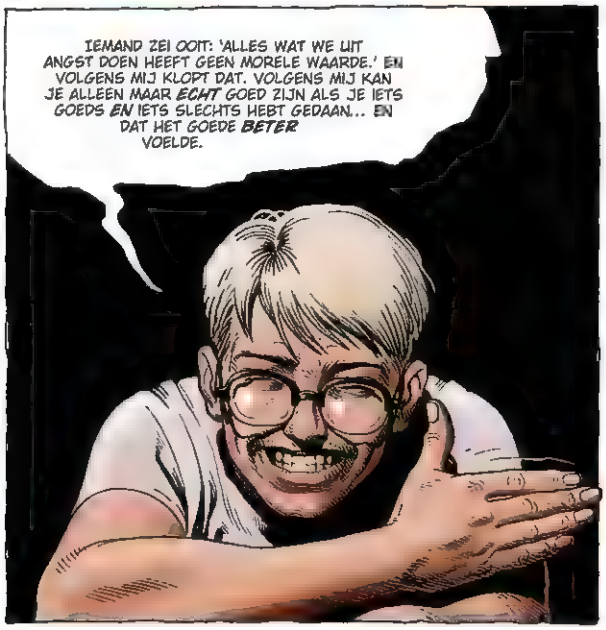
IEMAND ZEI OOIT: 'ALLES WAT WE UIT ANGST DOEN HEEFT GEEN MORELE WAARDE.' EN VOLGENS MIJ KLOPT DAT. VOLGENS MIJ KAN JE ALLEEN MAAR *ECHT* GOED ZIJN ALS JE IETS GOEDS *EN* IETS SLECHTS HEBT GEDAAN... EN DAT HET GOEDE *BETER* VOELDE.

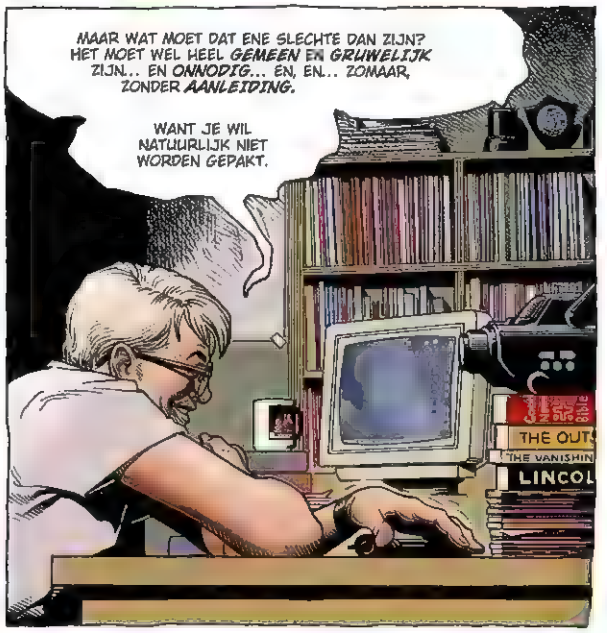
MAAR WAT MOET DAT ENE SLECHTE DAN ZIJN? HET MOET WEL HEEL *GEMEEN EN GRUWELIJK* ZIJN... EN *ONNODIG*... EN, EN... ZOMAAR, ZONDER *AANLEIDING.*
WANT JE WIL NATUURLIJK NIET WORDEN GEPAKT.
THE OUT
THE VANISHIN
LINCOL

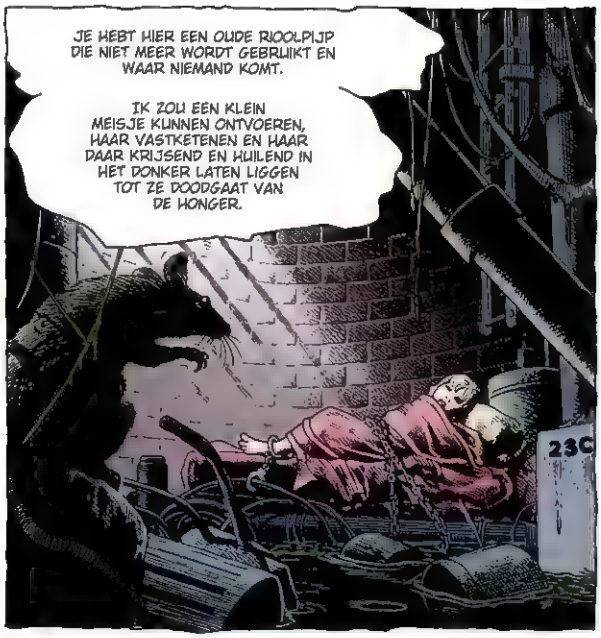
JE HEBT HIER EEN OUDE RIOOLPIJP DIE NIET MEER WORDT GEBRUIKT EN WAAR NIEMAND KOMT.
IK ZOU EEN KLEIN MEISJE KUNNEN ONTVOEREN, HAAR VASTKETENEN EN HAAR DAAR KRIJSEND EN HUILEND IN HET DONKER LATEN LIGGEN TOT ZE DOODGAAT VAN DE HONGER.
23C

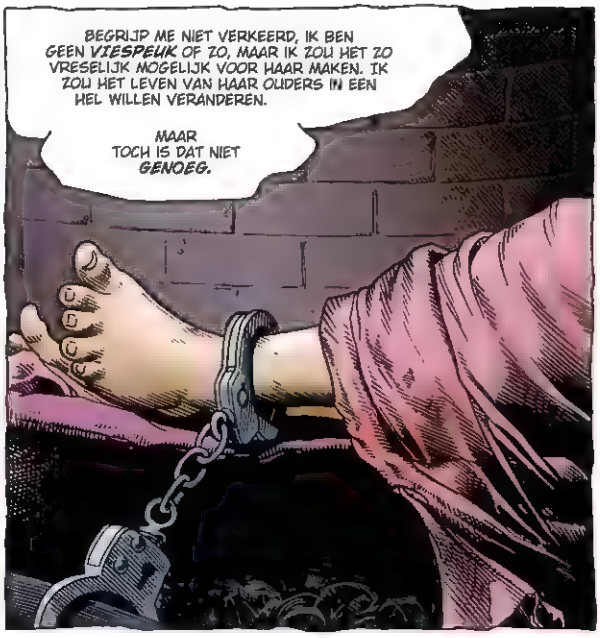
BEGRIJP ME NIET VERKEERD, IK BEN GEEN *VIESPEUK* OF ZO, MAAR IK ZOU HET ZO VRESELIJK MOGELIJK VOOR HAAR MAKEN. IK ZOU HET LEVEN VAN HAAR OUDERS IN EEN HEL WILLEN VERANDEREN.
MAAR TOCH IS DAT NIET *GENOEG.*

HET MOET OP DE EEN OF ANDERE MANIER IETS *GROTERS* ZIJN. IETS WAT MEER MENSEN RAAKT, ZOALS DE MOORD OP JOHN LENNON. HET MOET IEMAND ZIJN DIE *BEROEMD* IS.

IK DACHT EVEN AAN DE PAUS, MAAR HIJ WORDT ALTIJD OMRINGD DOOR DIE KERELS VAN DE GEHEIME DIENST EN HIJ RIJDT ROND IN ZO'N KOGELVRIJE PAUSMOBIEL.
EN IK KOM OOK NIET HEEL VAAK IN ITALIË... EERLIJK GEZEGD HELEMAAL *NOOIT.*

HET MOET DUS WEL *MOGELIJK* ZIJN, ANDERS HEEFT HET GEEN ZIN. MIJN SLACHTOFFER MOET IEMAND ZIJN DIE GEEN LEGER LIJFWACHTEN HEEFT. IEMAND DIE GEWOON HIER IN GOTHAM WOONT.
JA, HET MOET *BATMAN* ZIJN.

EN HET *PISTOOL* HEB IK AL. VAN MIJN PA GEKREGEN. HIJ HEEFT EEN HELE VERZAMELING. HIJ GELOOFT HEILIG IN HET RECHT OP HET DRAGEN VAN WAPENS. IN DEZE STAD HEB JE WEL EEN MILJOEN VAN DAT SOORT PISTOLEN.

DUS DAN DOE IK HET... MIJN PA HEEFT ME OOK LEREN SCHIETEN... EN DAN GA IK WEG. IK LAAT GEEN VISITEKAARTJE ACHTER, GEEN DUBBELZIJDIGE MUNT OF EEN STOM RAADSEL EN IK GA OOK NIET ALS EEN WAANZINNIGE LACHEN. IK VERTREK ZONDER SPOREN ACHTER TE LATEN.

WANT VOOR HETZELFDE GELD ZIT HIJ NU ERGENS IN ZIJN ***GEHEIME SCHUILPLAATS*** MET ZIJN ***GEHEIME BEWAKINGSSYSTEEM.*** VOOR HETZELFDE GELD HOORT HIJ ALLES WAT IK OP DEZE TAPE ZEG.

MAAR IK DENK TOCH VAN NIET. WANT HIJ IS EEN VAN DE ***GOEIEN.*** EN HET BESPIONEREN VAN ONSCHULDIGE MENSEN IS ***VERKEERD.***

NEE. HIJ ZIT OP DIT MOMENT GEWOON ACHTER EEN SCHURK AAN...

MET DIE ENORME VLEERMUISCAPE TEGEN EEN DONKERE LUCHT...
...MAAKT HIJ ALLE BOEVEN IN DE STAD DOODSBANG...
...EN STELT HIJ DE ONSCHULDIGE BURGERS WEER GERUST.
WE ZULLEN HEM MISSEN.
EN IK ZEKER.

OP EEN DAG STAAT HIJ OOG IN OOG MET TWO-FACE...
...OF POISON IVY KRUIST WEER EENS ZIJN PAD...

...OF HIJ VECHT MET... DIE DRIE KERELS MET DIERENMASKERS VAN WIE IK DE NAMEN NOOIT KAN ONTHOUDEN!

EN UITEINDELIJK NEEMT HIJ DE SCHURKEN TE PAKKEN.
GOOI JE PARAPLU OP DE GROND, PENGUIN.
AWWWWK!
VERGEET HET!
ZE VERZETTEN ZICH NATUURLIJK, EN HIJ ACHTERVOLGT ZE OVER EEN REUSACHTIGE TYPMACHINE OF ZO.
EN DAN PAKT HIJ ZE. SNEL EN DOELTREFFEND.

DE *HELD* VERLAAT LEKKER DRAMATISCH HET TONEEL.
EN DE *SCHURKEN* MOGEN NADENKEN OVER HUN VERKEERDE KEUZES.
WANT LATEN WE EERLIJK ZIJN, MISDAAD *LOONT* NIET.

EN HEEL EVEN STAAT BATMAN STIL. HIJ DRAAIT ZICH OM EN ÉÉN ENKELE LICHTBRON SCHIJNT OP ZIJN GEZICHT... EEN TOONBEELD VAN HELDHAFTIGHEID.
EN DAN, VANUIT EEN DONKER STEEGJE...
...OF EEN HOOG GEBOUW...
...OF EEN GRASHELIVEL...
...OF ERGENS EEN ANDERE PLEK...
...ZAL EVEN IETS GLINSTEREN.
EN DAN...
BANG

EN DAN IS HIJ DOOD.

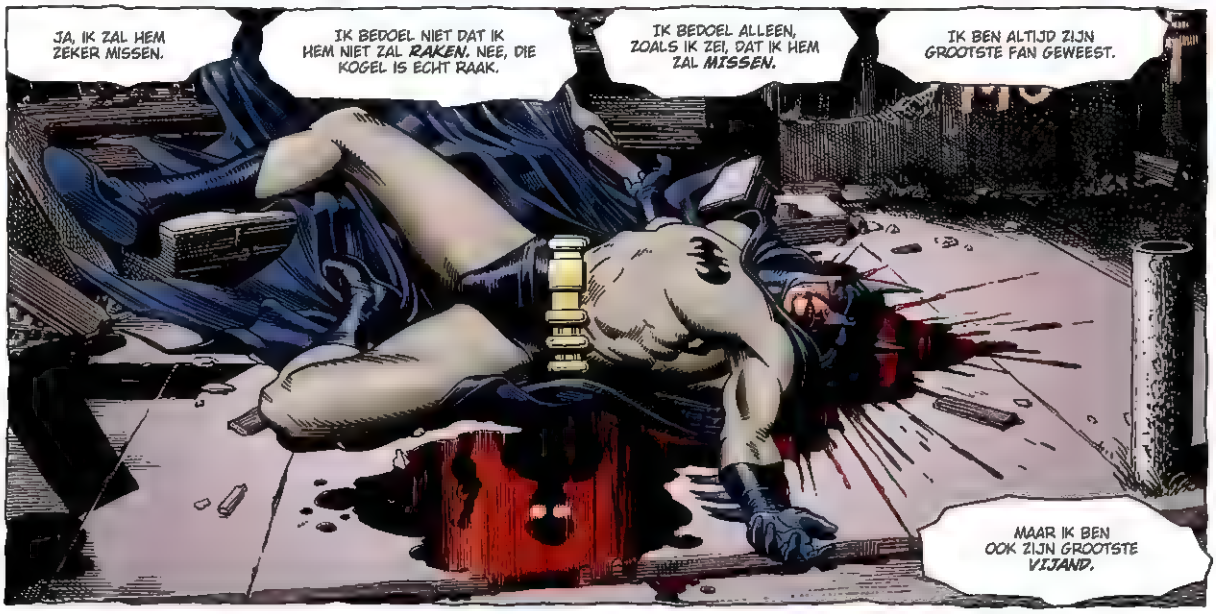
JA, IK ZAL HEM ZEKER MISSEN.
IK BEDOEL NIET DAT IK HEM NIET ZAL RAKEN. NEE, DIE KOGEL IS ECHT RAAK.
IK BEDOEL ALLEEN, ZOALS IK ZEI, DAT IK HEM ZAL MISSEN.
IK BEN ALTIJD ZIJN GROOTSTE FAN GEWEEST.
MAAR IK BEN OOK ZIJN GROOTSTE VIJAND.

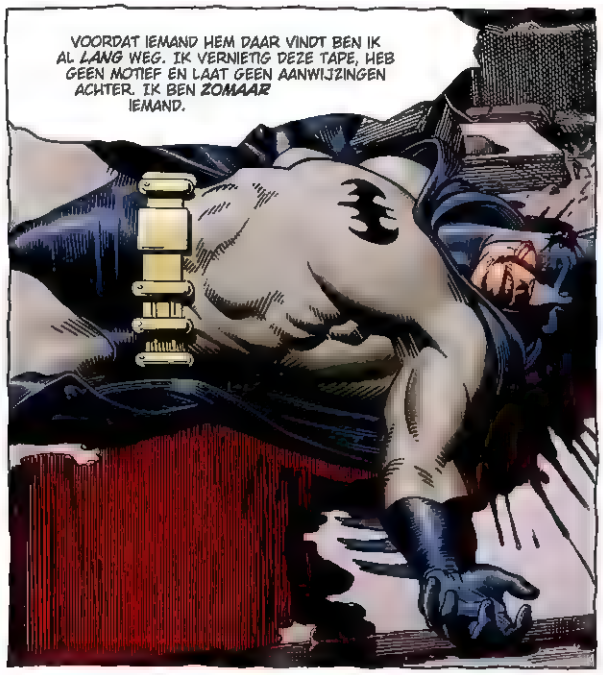
VOORDAT IEMAND HEM DAAR VINDT BEN IK AL LANG WEG. IK VERNIETIG DEZE TAPE, HEB GEEN MOTIEF EN LAAT GEEN AANWIJZINGEN ACHTER. IK BEN ZOMAAR IEMAND.

IK DENK DAT IK DAN MIJN STUDIE AFMAAK EN MET MIJN VRIENDIN TROUW. DAN KRIJGEN WE EEN PAAR KINDEREN. EEN JONGEN EN EEN MEISJE ZOU LEUK ZIJN. GEWOON, EEN KEURIG LEVEN... EN ALS IK STERF, DAN GA IK NAAR DE HEMEL.

1

2

3

4

5

Uit het archief van Brian Bolland

Afbeelding 1 en **afbeelding 2** onthullen een professioneel geheim dat jarenlang goed bewaard is gebleven. Want inderdaad, ik heb een foto gebruikt voor de voorkant *van The Killing Joke*. En omdat het een foto is van mij in spiegelbeeld, zie je dat ik met de duim van mijn linkerhand op de knop druk. De schets die ik op basis van die foto heb gemaakt, is waarschijnlijk mijn meest gedetailleerde ooit en tevens de enige in kleur. Ik was blijkbaar nogal enthousiast over het concept.

De boze dwergen (**afbeelding 3**) waren door Alan Moore in het verhaal verwerkt en hij had ze in zijn scenario ook de namen gegeven van drie personages van een andere grote uitgeverij, dus die mag ik hier helaas niet noemen. Ik heb wel altijd mijn excuses willen maken aan kleinere mensen die zich gekwetst voelden door ons gebrek aan politieke correctheid.

De geschetste lay-outs bevinden zich, net als alle oorspronkelijke pagina's, al jaren in handen van verzamelaars en **afbeelding 4** is de enige die we nog konden opduikelen. Ik had beduidend meer succes met het terugvinden van de schetsen voor 'An Innocent Guy'. Van sommige pagina's heb ik hier nog de kopieën liggen (**afbeelding 5, afbeelding 9** en **afbeelding 10**). Ik heb het verhaal trouwens ook in deze vorm geschreven en voorgelegd aan mijn toenmalige redacteur Mark Chiarello.

Ik heb **afbeelding 6** getekend in Parijs (met een paar stiften die zo te zien bijna op waren) en de Italiaanse artiest Tanino Liberatore heeft daar een geschilderde versie van gemaakt voor de Franse uitgave van *The Killing Joke*. **Afbeelding 7** en **afbeelding 8** zijn schetsen van de Joker in zijn verschillende gedaanten.

WHAT'S SO FUNNY ?

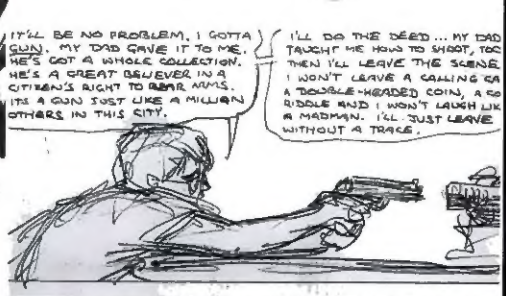
IT'LL BE NO PROBLEM. I GOTTA GUN. MY DAD GAVE IT TO ME. HE'S GOT A WHOLE COLLECTION. HE'S A GREAT BELIEVER IN A CITIZEN'S RIGHT TO BEAR ARMS. ITS A GUN JUST LIKE A MILLION OTHERS IN THIS CITY.
I'LL DO THE DEED ... MY DAD TAUGHT ME HOW TO SHOOT, TOO. THEN I'LL LEAVE THE SCENE. I WON'T LEAVE A CALLING CARD A DOUBLE-HEADED COIN, A CONUNDRUM RIDDLE AND I WON'T LAUGH LIKE A MADMAN. I'LL JUST LEAVE WITHOUT A TRACE.

I MEAN, FOR ALL I KNOW, RIGHT NOW HE COULD BE IN HIS SECRET HIDE-OUT SOMEWHERE HOOKED OVER HIS SECRET SURVEILLANCE SYSTEM,, MONITORING EVERYTHING I RECORD ON THIS TAPE.
BUT I'M SURE HE ISN'T. 'CAUSE HE'S ONE OF THE GOOD-GUYS AND SPYIN' ON INNOCENT PEOPLE WOULD BE WRONG.

LEAVING THE BAD GUY TO PONDER THE ERROR OF HIS WAYS.
'CAUSE, LET'S FACE IT, CRIME DOESN'T PAY.

Alan Moore

Alan Moore is misschien wel de meest gelauwerde schrijver uit de geschiedenis van het beeldverhaal. Hij heeft talloze onderscheidingen ontvangen voor onder meer *Watchmen*, *V For Vendetta*, *From Hell*, *Miracleman* en *Swamp Thing*. Hij is ook het creatieve meesterbrein achter de imprint America's Best Comics, waarvoor hij samen met een groot aantal getalenteerde tekenaars de series *The League of Extraordinary Gentlemen*, *Promethea*, *Top 10*, *Tom Strong* en *Tomorrow Stories* heeft bedacht. Moore heeft sinds het begin van de jaren tachtig als een van de belangrijkste vernieuwers van het medium een compleet nieuwe generatie stripmakers beïnvloed en zijn werk blijft een bron van inspiratie voor een almaar groeiend publiek. Moore woont in Engeland.

Brian Bolland

Na zijn professionele debuut in 1975 heeft Brian Bolland zijn klare lijn en aandacht voor detail verder geperfectioneerd met werk voor een reeks strips voor het Britse magazine *2000 AD*, waaronder het populaire *Judge Dredd*. Daarna verzorgde hij bij DC Comics het tekenwerk voor de twaalfdelige miniserie *Camelot 300* en de special *Batman: The Killing Joke*, voor hij zich vrijwel uitsluitend ging toeleggen op het maken van coverillustraties. Sinds die tijd heeft hij een reputatie opgebouwd als een van de beste covertekenaars in de branche en zijn elegante composities en mooi uitgewerkte prenten prijken op verschillende titels, zoals *Animal Man*, *Batman*, *The Flash*, *The Invisibles* en *Wonder Woman*.

Een slechte dag.

Volgens de Joker, de altijd maar grijnzende maniak die leeft voor waanzin en chaos, is dat alles wat een gezond mens scheidt van volslagen krankzinnigheid. Één slechte dag. Hij is weer ontsnapt uit zijn cel in Arkham Asylum en hij wil die stelling voor eens en voor altijd bewijzen. En daarvoor heeft hij Gotham City's bekendste politieman commissaris Jim Gordon en diens dochter Barbara nodig.

Het wordt voor Batman een race tegen de klok. Hij moet zijn aartsvijand tegenhouden voor twee van zijn beste vrienden slachtoffer worden van de waanzin van de Joker. Kan hij nu eindelijk de vicieuze cirkel doorbreken vóór deze twee iconische tegenstanders elkaars ondergang worden? En terwijl de schokkende ontstaansgeschiedenis van de misdaadclown uit de doeken wordt gedaan, moet Batman vechten voor zijn eigen gezonde verstand, want de scheidslijn tussen zijn heldhaftigheid en de waanzin van de Joker was nog nooit zo dun.

LEGENDARISCHE SCHRIJVER ALAN MOORE BLIES HET SUPERHELDENGENRE NIEUW LEVEN IN MET *WATCHMEN* EN *V FOR VENDETTA*. IN *BATMAN: THE KILLING JOKE* DUIKT HIJ IN HET VERLEDEN VAN DE BEKENDSTE SCHURK UIT DE GESCHIEDENIS VAN HET BEELDVERHAAL: DE JOKER. EN BATMANS WERELD ZAL NOOIT MEER HETZELFDE ZIJN.

BATMAN: THE KILLING JOKE IS VOLLEDIG OPNIEUW INGEKLEURD DOOR TEKENAAR BRIAN BOLLAND, DIE HIERMEE DEZE MODERNE KLASSIEKER VOOR DE EERSTE KEER LAAT ZIEN ZOALS OORSPRONKELIJK WAS BEDOELD.

www.rwuitgeverij.nl

ISBN 978-88-66915-58-4

9 788866 915584 >

€ 16,95